

Virksomhedsregnskab 2001

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	4	Betydelige resultater i årets løb	24
2	Beretningen	5	Analyse af nøgletal	25
	Grundlag, mål og hovedresultater	5	Jura	26
	Omstilling og ledelsesmæssige udfordringer	5	Nye initiativer af generel interesse	26
	Universitetets rolle i den globale konkurrence om viden og videregående uddannelser	6	Betydelige resultater i året	26
	Udviklingen i kerneaktiviteterne	6	Analyse af nøgletal	27
	Uddannelse	7	Samfundsvidenskab	28
	Forskning	7	Nye uddannelser og nye initiativer af generel interesse	28
	Sikring af økonomisk balance	7	Betydelige resultater i året	28
	De fysiske rammer	8	Analyse af nøgletal	29
	Universitetets personalepolitik	8	Sundhedsvidenskab	30
	Datablad 2001	9	Nye initiativer	30
3	Resultatanalysen	10	Betydelige resultater i året	30
	Uddannelse	10	Analyse af nøgletal	31
	Nøgletal - udvikling og økonomi	10	Humaniora	32
	Mål og sigtelinier	11	Nye uddannelser og initiativer af generel interesse	32
	Status, initiativer og planer for de kommende år	11	Betydelige resultater i året	32
	Uddannelseskvalitet – herunder bl.a. uddannelsernes faglige identitet, god studiekvalitet, kvalitetssikring samt merit og fleksibilitet	11	Analyse af nøgletal	33
	Pædagogiske aktiviteter herunder IT i undervisningen og lærerkvalifikationer.	13	Naturvidenskab	34
	Efter- og videreuddannelse.	14	Nye uddannelser og initiativer af generel interesse	34
	Øresundssamarbejdet	14	Betydelige resultater i året:	34
	Internationalisering af uddannelserne	15	Analyse af nøgletal	35
	Forskning	16	Fællesadministrationen	36
	Nøgletal – udvikling og økonomi	16	Nye initiativer og resultater heraf	36
	Mål og sigtelinier	17	Analyse af nøgletal	37
	Status for året og planer for de kommende år	17	4 Driftsregnskabet	38
	Forskningskvalitet	17	Internt regnskab	38
	Forskerskoler og -rekruttering	18	Regnskab/bevillinger	38
	Basisforskning og forskningsdækning	18	Indtægter	38
	Universitetets forskningsmæssige satsningsområder	18	Udgifter	39
	Global Biodiversity Information	18	Det hovedområdefordelte regnskab	41
	Facility - GBIF	19	Det formålsfordelte regnskab	42
	Personaleforhold	20	Finansielle beholdninger	42
	Nøgletal – udvikling og økonomi	20	Regnskab/ Ekstern virksomhed	43
	Mål og sigtelinier	22	Eksternt regnskab	45
	Status, initiativer og planer for de kommende år	22	Regnskab/bevillinger/total	46
	Teologi	24	5 Sammenfatning	46
	Nye Initiativer	24	6 Fremlæggelse	48
			7 Bilag – anvendelse af flerårs-aftalemidler i 2001	49
			7 Noter	50

Indledning

København Universitets formål er at forske og give videregående uddannelse indtil det højeste videnskabelige niveau samt at formidle videnskabelige resultater og udbrede kendskabet til videnskabens arbejdsmetoder. Universitetet lægger vægt på en tæt forbindelse mellem undervisning og forskning, og ser det som afgørende nødvendigt at værne om den forskningsbaserede undervisning og den frie grundforskning for at kunne leve op til Universitetslovens krav.

Københavns Universitet er landets ældste og største universitet, og består af seks fakulteter: Det Teologiske Fakultet, Det Juridiske Fakultet, Det Samfundsvidenskabelige Fakultet, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Det Humanistiske Fakultet og Det Naturvidenskabelige Fakultet.

Universitetets seks fakulteter er de organisatoriske rammer om den forskning, der foregår på institutterne, de uddannelser, der varetages af studienævnene, og den dertil knyttede administration. Desuden er universitetets øverste ledelse og den centrale del af universitetsadministrationen samlet i fællesadministrationen.

Universitetets faglige aktiviteter tilrettelægges efter retningslinjer fastlagt i de kollegiale organer. Ansvar for ledelsen af universitetets undervisnings- og forskningsvirksomhed ligger hos rektor i samarbejde med de øvrige valgte ledere. Rektor og dekanerne udfører den generelle ledelse af universitetet og fakulteterne. Institutledere og studieledere varetager ledelsen af institutter og uddannelser. De administrative støttefunktioner koordineres af universitetsdirektøren under ansvar overfor rektor.

Københavns Universitet har en omsætning på knap 3,4 mia. kr. Bygningsmassen til universitetsanligger er på omkring 565.000 m² og huser ca. 4.800 årsværk og knap 34.000 studerende. Universitetet er ikke knyttet til et bestemt geografisk område, eller til særlige forskningsområder, men spænder som nationalt universitet over alle fagområder, og rekrutterer studerende fra hele landet.

Københavns Universitet har gennem de seneste 6 år leveret virksomhedsregnskaber. I 2000 ændredes

virksomhedsregnskabet i retning af et mere strategisk papir med vægt på afrapportering af udviklingskontraktens mål. Universitetet har valgt at fortsætte denne form, og følger dermed økonomistyrelsens nye koncept. I år lægges hovedvægten af afrapporteringen på tillægskontrakten til udviklingskontrakten. Resultatanalysen baseres på en række punktnedslag i tillægget til udviklingskontrakten, som er af væsentlig strategisk betydning for universitetet.

Ministeriets krav til udformning af virksomhedsregnskabet indeholder både friheder for institutionerne til opsætning og udformning, og obligatoriske dele, der skal afleveres. Universitetets bidrag er på den baggrund disponeret således at alle de krævede tabeller er samlet i et særskilt bilag. De væsentligste af disse tabeller er sammen med supplerende analyser indarbejdet i teksten, og analyseret. Dispositionen følger i det store hele de af Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udviklings anbefalede strukturkrav, men indeholder herudover uddybende analyser af nogle af universitetets grundvilkår.

Københavns Universitet ser dette virksomhedsregnskab som en fortsættelse af en udvikling hvor virksomhedsregnskabet indgår som et væsentligt element i universitetets arbejde med at udvikle institutionens planlægning og opfølgingscyklus og gøre mål og resultater mere synlige for universitetets mange interessenter såvel udadtil som indadtil.

I dette virksomhedsregnskab kan læseren få indblik i bl.a.:

- Københavns Universitets vedtagne plan for universitetets rolle i den globale konkurrence om viden og videregående uddannelser
- Hvordan kerneaktiviteterne forskning og uddannelse prioriteres, udbygges og kvalitetssikres - bl.a. i forhold til udviklingskontrakten
- Hvordan universitetets økonomiske situation er rettet op
- Særlige indsatser på personaleområdet

God læselyst.

Beretningen

Grundlag, mål og hovedresultater

Københavns Universitet skal drive forskning og give videregående uddannelse indtil det højeste videnskabelige niveau. I sin egenskab af det største og ældste universitet i Danmark, har Københavns Universitet tillige en række særlige forpligtelser, og rummer forskningsmiljøer af særlig national eller international betydning.

Universitetet har, som klassisk universitet med mange fakulteter og stor faglig bredde, en forskningsmæssig og uddannelsesmæssig diversitet hvorigennem universitetet varetager nationale og internationale forpligtelser med hensyn til at opretholde og udvikle særlige forsknings- og undervisningsområder. Universitetet har en unik styrke i dette brede faglige beredskab og betoner de muligheder der er for at udvikle fagfelterne igennem samarbejde på tværs af faggrænserne.

Universitetets indsats på det uddannelses- og forskningsmæssige område udvikles til stadighed i dialog med det omgivende samfund, og universitetet vil i samarbejde med blandt andet erhvervsliv og myndigheder aktivt arbejde for at forskningsresultaterne nyttiggøres, og at den nyeste forskning hjemtages og stilles til rådighed for samfundet og erhvervslivet.

Universitetet skal nationalt og internationalt være dagsordensættende og medlevende i den videnskabelige, kulturelle og politiske debat, ligesom universitetet som hovedstadsuniversitet med tæt kontakt til landets politiske og kulturelle centrum, skal spille en markant rolle i den danske samfundsudvikling.

Københavns Universitet skal være en moderne og attraktiv arbejdsplads for alle personalegrupper og skal fortsat udvikles som en institution, der op til det højeste niveau løser sine opgaver i et arbejdsmiljø præget af fleksibilitet, ansvarlighed og professionalisme. Motiverede, engagerede og vidende medarbejdere er forudsætningen for høj kvalitet i universitetets virke, og Københavns Universitet tilstræber at der på tværs af fakulteter, institutter og administration udvikles en fællesskabsfølelse og et ansvar for opgaveløsningen blandt ansatte og studerende.

Samfundet efterspørger i stigende grad spektakulære satsninger og fyrtårne - også inden for forskning og uddannelse. Det er Københavns Universitets klare mål at sådanne umiddelbart nyttige og efterspurgte satsninger skal honoreres, men det må ikke ske på bekostning af kvalitet og bredde. Universitetet lægger vægt på ikke at udtynde det brede forskningspotentiale, der udgør det nødvendige potentiale for en uforudsigelig fremtid.

Opretholdelse af den faglige bredde og den høje kvalitet skal derfor sikres samtidig med at universitetet erkender behovet for faglige satsninger. Udviklingen af Øresundsregionen og universitetets engagement i Øresundsuniversitetet rummer interessante perspektiver, og bidrager til at forbedre mulighederne for at kombinere særlige satsninger med sikring af den ønskede faglige bredde og høje kvalitet i universitetets uddannelser og forskning. Københavns Universitet ønsker at udbygge de strategiske alliancer i regionen, og spille en central rolle i videreudviklingen af Øresundsregionen som et forsknings- og uddannelsesmæssigt kraftcenter i Europa.

Den demokratiske styreform er en væsentlig del af institutionens tradition og identitet, og universitetet finder at en centralt dirigeret ledelse af uddannelses- og forskningsaktiviteterne ikke er hverken ønskelig eller mulig.

Omstilling og ledelsesmæssige udfordringer

2001 har på Københavns Universitet været et år præget af omstilling og store ledelsesmæssige udfordringer. Samfundets behov for, og krav til, uddannelses- og forskningssektoren, er betydelige og stærkt stigende. Og de politiske ambitioner i form af nye krav og styringsinstrumenter, er ikke blevet mindre i de senere år hvor sektorens bevillinger er reduceret, samtidig med et stigende studentertal de senere år er indskrevet på universiteterne.

Det har været universitetets mål at udvikle nye uddannelser og nye studieformer, foretage markante forskningsmæssige satsninger og intensivere samarbejdet med det private erhvervsliv, andre uddannelses- og forskningsinsti-

tutioner samt øvrige offentlige institutioner og organisationer – og samtidig sikre kvaliteten af kerneaktiviteterne.

Årets ledelsesmæssige mål har i hovedtræk været:

- At vedtage en plan der udbygger universitetets rolle i den globale konkurrence om viden og videregående uddannelser
- At prioritere, udbygge og kvalitetssikre kerneaktiviteterne
- At nå en økonomisk balance på et lavere niveau end tidligere
- At få skabt klarhed omkring den fysiske udbygning og de fremtidige vilkår på bygningsområdet
- At revidere universitetets personalepolitik

Universitetets rolle i den globale konkurrence om viden og videregående uddannelser

Københavns Universitets øverste organ, Konsistorium, vedtog i 2001 en plan der inden for rammerne af Universitetsloven udbygger og præciserer Københavns Universitets rolle i den globale konkurrence om viden og videregående uddannelser. Planen, som indeholder en analyse af universitetets udgangspunkt, overordnede mål og midler, ligger i forlængelse af universitetets udviklingskontrakt, og er udarbejdet i lyset af undervisningsministrenes vedtagne erklæringer i henholdsvis Bologna (1999) og Prag (2001).

Universitetet skærper sit virke i relation til hvordan disse udfordringer skal imødekommes, og indretter sin ledelsesstruktur så den kan matche udfordringerne uden at tabe forbindelsen til universitetsgrundlaget. På ledelsessiden opereres med fire ny-nedsatte, tværgående rektorale udvalg: Forskningsudvalget, Uddannelsesudvalget, Formidlings- og informationsudvalget samt Økonomi- og bygningsudvalget. Dekanerne er formænd for tre af udvalgene, svarende til at Universitetslovens formål om at uddanne, forske og formidle, spiller en mere tværgående rolle end det har været formaliseret tidligere. Derudover opereres med oprettelsen af to eksterne rådgivende organer hhv. et nationalt og internationalt, hvor bl.a. de siddende eksterne medlemmer af fakultetsrådene og Konsistorium indgår.

På denne måde styrkes det tværgående samarbejde internt, samtidig med at en eksternt baseret kritisk rådgivning mere formelt bliver etableret.

Hermed fokuseres på de faglige udfordringer der åbner sig i forbindelse med den stigende internationalisering, samtidig med at universitetet forholder sig direkte til spørgsmålet om ledelsesstruktur hvorom der blev diskutert meget i 2001 i den danske offentlighed.

Det er Københavns Universitets grundlæggende forståelse at det eksisterende lovgrundlag, der sikrer en ledelse valgt af og blandt universitetets faglige kræfter, har et stærkt potentiale mht. sikring af den faglige integritet, der bliver en vigtig konkurrenceparameter internationalt de kommende år.

Hovedkomponenterne i universitetets ambitiøse plan er: synlighed og gennemslagskraft lokalt og globalt, udbygning af forskningen og den forskningsbaserede uddannelse efter internationale pejlemærker, engagement og kvalitetsløft af befolkningens uddannelsesniveau gennem efteruddannelse på universitetsniveau, tiltrækning af nationale og internationale programmidler til gavn for universitetet og det lokale samfund, strategiske alliancer med inden- og udenlandske universiteter og virksomheder, indretning af vidensbanker på institutionerne til gavn for både universitetet og det omgivende samfund, optimering af universitetets beslutningsveje og opkvalificering af lederne, og endelig en mere målrettet informationspolitik.

Planens ambitiøse mål og midler er udmøntet i en overordnet handlingsplan for det videre forløb.

Udviklingen i kerneaktiviteterne

Nedenfor fremgår en sammenfattende vurdering af hovedtrækkene i udviklingen af universitetets kerneaktiviteter, uddannelse og forskning, med hovedvægt på de områder hvor universitetet har indgået kontrakt med ministeriet. For en mere uddybende og detaljeret gennemgang af universitetets initiativer i forhold til de faglige og økonomiske udviklingstendenser, henvises til resultatanalysen.

Uddannelse

År 2001 har samlet set været et år med stagnation – dog med vækst i nogle få af de væsentlige nøgletal vedr. uddannelse på Københavns Universitet.

I denne situation har kvalitetssikring og effektiv ressourceallokering været de væsentligste udfordringer.

I forlængelse af universitetets udviklingskontrakt er der iværksat omfattende aktiviteter til kvalitetssikring og fornyelse. Mange af disse initiativer er nævnt i resultatanalysen, og det er universitetets vurdering at der indenfor de økonomiske muligheder ydes en betydelig indsats som matcher de store mål, universitetet har opstillet i sin udviklingskontrakt.

For bevilgede midler fra VEU-puljen etablerede Københavns Universitet i 2001 en kompetenceenhed til at initiere, koordinere og samordne efter- og videreuddannelses tilbud på universitetet. Som resultat af indsatsen har universitetet ansøgt om godkendelse af tre nye masteruddannelser, og der er i 2001 bevilget eller ansøgt om midler til faglig udvikling af yderligere tre nye masteruddannelser. Det er således meget tilfredsstillende at alle universitetets seks fakulteter, i dialog med aftagere og brugere, er involveret i udvikling af efter- og videreuddannelsesaktiviteter.

Forskning

Det er sammenfattende universitetets vurdering at der er behov for en forøgelse af basisforskningsmidlerne for at sikre den fornødne forskning bag undervisningen, og sikre en kvalitetsbetonet og uafhængig forskning i det hele taget.

Universitetet forventer meget af de tiltag der i forbindelse med udviklingskontrakten er aftegnet med hensyn til forskningskvalitetsvurderinger og forskningsplanlægning, og er indstillet på at udviklingen af disse områder ikke kun er et universitetsinternt anliggende, men et anliggende der på sigt kan indgå i en mere overordnet national og regional drøftelse af forskningsindsatser.

Sikring af økonomisk balance

Københavns Universitet har de senere år været præget

af bevillingsmæssige reduktioner til trods for at universitetet fra starten af 1990'erne og frem har påtaget sig et øget studenteroptag i forlængelse af de politiske ønsker om et afgørende uddannelsesmæssigt løft af den danske befolkning. Flerårsaftalen ifm finanslov 2001 er blevet opfattet som et positivt politisk signal på Københavns Universitet, men det har ikke været muligt at undgå mærkbare besparelser, idet aktiviteterne fortsat skal tilpasses et lavere bevillingsniveau end niveauet for blot 2 - 3 år siden.

Basisforskningsbevillingen er således konstant faldende, og er alene fra 1998 til 2001 faldet med ca. 10 %.

Hertil kommer en tendens til at forholdet mellem bevillingerne til den eksternt finansierede forskning og basisforskningen har ændret sig markant de senere år. Andelen af eksternt finansieret forskning stiger, mens basisforskningsbevillingen falder. Universitetet er opmærksom på de problemer en ændret balance mellem ekstern finansieret forskning og basisforskning kan medføre. I den sammenhæng skal det anføres at de eksterne forskningsprojekter som oftest ikke er fuldt finansieret, og som følge heraf medfinansierer universitetet eksterne forskningsprojekter af ordinære midler.

En anden synlig tendens er forholdet mellem basisforskningsbevillingen og uddannelsesbevillingen. Her har situationen siden 1996 været den at forskningsbevillingen pr. studenterårsværk har været faldende – med de konsekvenser dette har for den forskningsbaserede undervisning.

En tredje tendens er at universitetets bygningsudgifter har været stigende de senere år. Universitetet har øget sit arealforbrug, har haft stigende udgifter og udeblevne bevillinger til et dokumenteret – og af myndighederne accepteret – efterslæb på vedligeholdelse og drift af universitetets bygningsmasse.

Kravene til universitetets økonomiske planlægning og styring er betydelige, ikke mindst fordi balancen i det enkelte finansår, ifølge Finansministeriets budgetvejledning, går forud for en hensigtsmæssig, langsigtet økonomisk planlægning. Bevillingsreglerne modsvarer således

slet ikke kravene til en delvis taxameterfinansieret institution hvor „produktionstiden“ er længere end blot et enkelt finansår.

Københavns Universitet har som følge af den økonomiske omstilling haft regnskabsmæssigt underskud på den ordinære virksomhed de seneste år, som dog er blevet opvejet af et overskud på universitetets øvrige aktiviteter. Universitetet har tilpasset sig et lavere aktivitetsniveau der matcher de reducerede bevillinger i forhold til tidligere. Der er dog stadig variation mellem fakulteternes økonomiske resultater, om end gældsbyrden er så godt som elimineret på fakulteterne. I år 2000 lykkedes det at komme ud med et marginalt overskud.

Årets økonomiske resultat for 2001 viser at det igen er lykkedes at få overskud. Universitetet betragter årets økonomiske resultat som positivt, og ser frem til at de signaler der ligger i flerårsaftalen følges op, så de mere positive økonomiske intentioner reelt kan indfris.

Trods den bevillingsmæssige nedgang generelt, er de flerårsaftalemidler, universitetet har fået stillet til rådighed i 2001, anvendt til specifikke initiativer i overensstemmelse med myndighedernes intentioner og i forbindelse med universitetets initiativer i udviklingskontrakten. Af brede initiativer kan nævnes forskningsdækning, forskningskvalitet, forskerskoler, IT i uddannelserne og uddannelsespædagogiske IT-aktiviteter, efter- og videreuddannelse samt internationalisering.

De fysiske rammer

Betænkningen om den statslige ejendomsadministration fra 1999 (SEA-ordningen) og den deraf følgende etablering af et ejer/lejer forhold mellem Byggedirektorat og Københavns Universitet, har præget 2001. Universitetet råder i dag i alt over ca. 630.000 m² og har flere store igangværende byggeprojekter – bl.a. udbygninger i Ørestaden til Det Humanistiske Fakultet og på Tagensvej til det bioteknologiske center.

Københavns Universitet er positiv overfor intentionerne bag reformen på ejendomsområdet, men har været skeptisk overfor de fremlagte modeller for hvorledes reformen skulle implementeres i universitetssektoren. Efter

at der i begyndelsen af 2001 blev indgået en særtaftale for Københavns Universitet, som sikrede at universitetet ikke vil få den betydelige økonomiske manko ved ordningen der var lagt op til, har arbejdet koncentreret sig om etablering af det kontraktgrundlag som skal regulere ejer/lejer forholdet. Et vigtigt element i dette arbejde har været afklaringen af hvilke bygninger i universitetets bygningsmasse som gennem tiden er doneret til universitetet, og dermed ikke kan indgå i ejer/leje-ordningen med Byggedirektoratet. Kontraktforhandlingerne forventes afsluttet i løbet af 2002.

Universitetets personalepolitik

I 2001 vedtog hovedsamarbejdsudvalget en revideret personalepolitik for Københavns Universitet.

I den reviderede personalepolitik indgår særlige indsatser bl.a. vedrørende ligebehandling, efteruddannelse, medarbejderudviklingssamtaler, videnregnskab, værdibaseret ledelse, arbejdsvilkår, karriere-/avancementsmuligheder samt lønpolitik. På de personalepolitiske indsatsområder har universitetet gjort et stort arbejde i forhold til sine mål. Der er dog stadig opgaver som skal tages fat på, bl.a. udbygning af lønpolitik og implementeringen af de ambitiøse mål for kompetenceudvikling.

Sammenfattende er det universitetets opfattelse at universitetets faglige og økonomiske resultater er tilfredsstillende, og at der er overensstemmelse mellem grundlag, mål og hovedresultater. Der skal dog ikke herske tvivl om at universitetets ambitioner rækker videre end de nuværende bevillingsmæssige vilkår byder.

Datablad 2001

	1997	1998	1999	2000	2001
Produktion					
STÅ ordinær uddannelse	14.812	15.571	15.573	16.389	16.371
Studenterbestand, ordinær uddannelse, 1. oktober	32.206	32.939	33.757	34.165	33.801
Studenteroptag gennem KOT, ordinær uddannelse	5.142	5.136	5.342	5.126	4.802
Antal kandidater, ordinær uddannelse	1.814	1.978	2.035	2.165	2.419
Antal deltagerbetalende STÅ (Åben Uddannelse)	1.056	1.109	1.131	1.142	1.153
Bestand af forskeruddannelsesstuderende	1.163	1.198	1.230	1.200	1.211
Studerende, der udløser internationaliseringstilskud, indgående	519	734	816	830	684
Studerende, der udløser internationaliseringstilskud, udgående	444	456	547	554	717
Antal ph.d.-grader	266	299	286	310	259
Antal doktorgrader	56	60	44	44	38
Antal forskningspublikationer, if. Årbog	4.392	4.808	4.978	4.802	4.717
Økonomi/ressourceforbrug mm.					
Nettoareal, ultimo året (m2)	539.866	541.404	540.423	549.871	550.504
Ordinært finansierede VIP-årsværk	1.567	1.719	1.657	1.580	1.561
Eksternt finansierede VIP-årsværk	339	334	417	461	509
VIP- årsværk i alt	1.906	2.053	2.075	2.041	2.070
D-VIP årsværk i alt	388	456	416	414	414
TAP-årsværk i alt	2.219	2.241	2.375	2.258	2.270
Årsværk i alt	4.513	4.750	4.866	4.713	4.754
Ordinært finansierede årsværk i alt	4.026	4.259	4.171	3.981	3.966
Eksternt finansierede årsværk i alt	487	491	695	732	788
Antal VIP pr. 100 STÅ	11	11	11	10	10
Samlede indtægter (mio.kr.) – årets priser	2.350	2.508	2.435	2.794	3.396
Samlede udgifter (mio.kr.) – årets priser	2.342	2.514	2.605	2.754	3.362
Driftsresultat ordinær virksomhed (mio.kr.) – årets priser	8	-17	-45	41	5
Akkumuleret resultat ordinær virksomhed (mio.kr.) – årets priser	35	15	-31	11	16
Bevilling til Basisforskning (mio. kr.) - årets priser	660	693	700	711	715
Indtægter til Tilskudsfinansieret forskning ⁽¹⁾ (mio. kr.) – årets priser	361	360	273	526	543
Basisforskning/STÅ-produktion (i kr.) – 2001 prisniveau	49.859	48.490	47.640	44.814	43.675
Tilskudsfinansieret forskning/Basisforskning (%)	55%	52%	39%	74%	76%

Note 1: Faldet i indtægterne til tilskudsfinansieret forskning i 1999 skyldes en omlægning i konteringen af den eksterne forsikringsvirksomhed i det pågældende år. Ses der bort fra denne omlægning ville indtægterne være ca. 420 mio.kr.

Note 2: Hvad angår yderligere personaleoplysninger er de placeret i det særskilte bilag.

Resultatanalysen

Universitetets kontrakt med ministeriet
Københavns Universitet indgik i forbindelse med udmøntningen af flerårsaftalemidlerne en aftale med Undervisningsministeriet. Her lagde universitetet vægt på at få fremhævet de udviklingslinier der allerede var aftegnet i den oprindelige udviklingskontrakt som blev indgået i år 2000 med såvel Undervisningsministeriet som Forskningsministeriet.

Blandt de områder som universitetet satte fokus på i flerårsaftalen, var følgende:

- Forskningskvalitet
- Forskerskoler
- Basisforskning og forskningsdækning
- Uddannelseskvalitet, herunder bl.a. uddannelsernes faglige identitet, god studiekvalitet, kvalitetssikring/censur samt merit og fleksibilitet
- Pædagogiske aktiviteter, herunder IT i undervisningen og lærer kvalifikationer
- Efter- og videreuddannelse
- Internationalisering

Under uddannelse og forskning er der under status, initiativer og planer for de kommende år redegjort for ovennævnte fokuspunkter. Hvad angår den konkrete fordeling af flerårsaftalemidlerne, henvises der til bilaget bagest i virksomhedsregnskabet.

Uddannelse

Nøgletal – udvikling og økonomi

I begyndelsen af 1990'erne øgede Københavns Universitet sin uddannelseskapacitet betydeligt, idet det årlige optagelsestal steg med ca. 1000 fra 1993 til 1996. Universitetet har op gennem 1990'erne formået at fastholde niveauet fra 1996, men i 2001 må det konstateres, at studenteroptaget – ligesom i 2000 – er faldet en smule, således at Københavns Universitet i 2001 havde et studenteroptag på 4.802. Det er især blandt 1. prioritetsansøgere, der kan konstateres et fald. Dog må universitetet stadig hvert år afvise et betydeligt antal ansøgere samtidig med at mange får plads på et andet studium end det, de har givet højest prioritet. Det er kun ganske få studier på Københavns Universitet hvor studiekapaciteten ikke udnyttes fuldt ud.

I 2000 havde Københavns Universitet en ekstraordinær stor STÅ-produktion (1) i forhold til årene før. Universitetet har i 2001 fastholdt dette høje niveau.

Antallet af kandidater er steget med 11,6 % fra 2000 til 2001, men antallet af studerende er faldet med knap 1 %. Over en 5-årsperiode fra 1997 til 2001 er antallet af studerende dog steget med næsten 5 %, STÅ-produktionen med 10,5 %, og antallet af kandidater med hele 33,5%.

Figur 1: Studentertal – tilgang, bestand og aktivitet

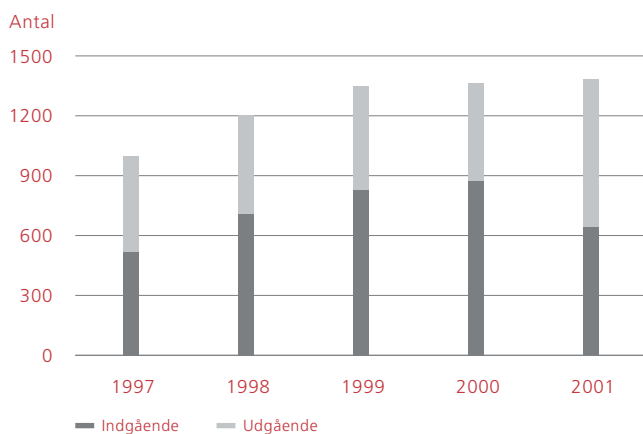
Indeks

Faldet i antal VIP pr. 100 STÅ er ophørt, så antal VIP pr. STÅ er uændret i forhold til sidste år. Dette skyldes at både niveauet i STÅ-produktionen og i det videnskabelige personale på den ordinære virksomhed er stort set uændrede.

1) STÅ er en forkortelse for at en studerende består de eksaminer som hører til et års fuldtidsstudium.

Figur 2: Studerende der udløser internationaliseringstilskud

I 2001 har der igen været fremgang i forbindelse med Åben Uddannelse. Antallet af deltagerbetalende STÅ er steget med 1 % fra 2000 til 2001. I perioden 1997 til 2001 er stigningen på 9,2 %.

Også i udveksling af internationale studerende er der sket en stigning. Bemærkelsesværdigt er her at der, blandt de studerende der udløser internationaliseringstilskud, for første gang i en årrække er flere studerende ved Københavns Universitet som søger ud, end udenlandske studerende der søger til universitetet. Stigningen i antallet af studerende der udløser internationaliseringstilskud skyldes udelukkende stigningen i antallet af studerende ved Københavns Universitet, der søger ud. De udgående studerende er steget med 29,4 % fra 2000 til 2001. Samtidig er antallet af studerende udefra, der søger til Københavns Universitet, faldet med 17,6 %. Set over en 5-årsperiode fra 1997 til 2001, er stigningen i antallet af studerende der søger til Københavns Universitet på 31,8 %, mens stigningen i antallet af studerende fra Københavns Universitet der søger ud er på 61,5 %.

Mål og sigtelinier

Det er Københavns Universitets mål, gennem forskningsbaseret undervisning, at uddanne kandidater til det højeste videnskabelige niveau. Dette mål er udfordret ganske kraftigt de senere år, da forskningsbevillingerne ikke følger den store stigning i antallet af studerende. Universitetets uddannelser skal afspejle at kandidaterne

skal udrustes med en faglig viden og selvstændighed der sætter dem i stand til selvstændigt at forske og formidle på relevante niveauer og tage kritisk stilling til videnskabelige teorier og metoder. Derudover skal kandidaterne kunne samarbejde med egne og andre faggrupper og formidle den relevante viden bredere ud i samfundet.

Det er et mål at der også skal være kvalificerede tilbud til kandidaterne der har forladt universitetet. Her arbejdes der primært fra universitetets side med etablering af en række masteruddannelser. Finansiering hertil foregår efter reglerne for Åben Uddannelse, hvorfor udbuddet vil afhænge af efterspørgslen.

De studerende efterspørger i disse år en større åbenhed og fleksibilitet i uddannelsessystemet, både hvad angår tilrettelæggelsen af nye uddannelsesaktiviteter, mulighederne for at sammensætte individuelle studieforløb, og mulighederne for at forbedre overgangsmulighederne imellem forskellige institutioner. Universitetet vil, under hensyntagen til kvaliteten, arbejde på at inddrage de samfundsmæssige mål som uddannelserne skal rette sig imod. Samtidig arbejder universitetet på at gøre overgangene imellem forskellige uddannelser så lempelige som muligt.

Status, initiativer og planer for de kommende år

Uddannelseskvalitet – herunder bl.a. uddannelsernes faglige identitet, god studiekvalitet, kvalitetssikring samt merit og fleksibilitet
På samtlige fakulteter arbejdes målrettet med uddannelseskvaliteten. Det sker eksempelvis som opfølgning på evalueringer, eksterne såvel som interne, og gennem ændring af studieordning og studiestruktur i en mere hensigtsmæssig og tidssvarende retning. Dertil kommer arbejdet med at definere uddannelsernes faglige identitet.

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet forventer at arbejdet med målbeskrivelser for uddannelserne, og de enkelte undervisningsforløb afsluttes i 2002.

Det Humanistiske Fakultet har igangsat et projekt for fremmedsprogsfagene med temaerne „Sprogfagernes videnskabsteori“ og „Sprogfagernes kernefaglighed“.

Arbejdet sker med henblik på revision af studieordningerne til ikrafttræden 2004. Afhængigt af de økonomiske vilkår, vil der blive igangsat tilsvarende projekter for andre grupper af fag.

Evaluering af undervisningsforløb

Søgelyset har været rettet mod evaluering af undervisningsforløb som led i sikring af uddannelsernes kvalitet. Uddannelsesudvalget har i foråret 2001 afholdt et temamøde om evaluering. Som resultat af arbejdet med området, og drøftelserne på temamødet, har udvalget sat fokus på implementering af rekvirentmodellen, norm-sætning af undervisningen, og opfølgingsprocedurer i forbindelse med evalueringen af undervisningen. Arbejdet med problemkomplekset fortsætter i 2002.

På Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet har man besluttet at etablere Pædagogisk Udviklingscenter, som bl.a. skal forestå evalueringer og opfølgningen herpå. Det kan nævnes at Det Naturvidenskabelige Fakultet har udviklet et internetbaseret kursusevalueringssystem og gennemført forsøg på et begrænset antal fag. Det Juridiske Fakultet har ligeledes gjort forsøg med elektronisk evaluering. På sigt skal det gerne fungere i alle fag.

Barrierer i studieforløbet

Det er ganske åbenbart at det største frafald fra uddannelserne sker i løbet af det første år. Universitetet arbejder derfor på mange fronter med at nedbringe det tidlige frafald. Universitetet har igangsat en undersøgelse som indledningsvis identificerer hvem af dem, der begyndte deres uddannelse på Københavns Universitet i 2000, som har afbrudt uddannelsen i løbet af det første år, dvs. frem til september 2001. I foråret 2002 gennemføres anden del af undersøgelsen, som skal give svar på hvorfor uddannelsen er afbrudt. Interviewpersonernes tilbagemelding, bl.a. om hvad universitetet kunne have gjort anderledes vil give et fingerpeg om, hvor der bør sættes ind for at mindske barriererne.

På Det Naturvidenskabelige Fakultet følger man årgang 2001, dvs. alle som er optaget på en af fakultetets uddannelser i sommeren 2001. I løbet af foråret 2002 foreligger den første rapport om studieforløbet fra studieintroduktionen.

På Det Samfundsvidenskabelige Fakultet har man på økonomistudiet gennemført en analyse af frafald og gennemførelse i relation til 1. årsprøve. Undersøgelsen er sket i sammenhæng med en omfattende studiereform. Antropologi har taget initiativ til at forbedre specialevejledningen.

I forbindelse med færdiggørelsen af universitetets nye studieadministrative system, arbejdes der med udvikling af et analyseredskab der fremover kan kortlægge barrierer for gennemførelse af uddannelse inden for normeret tid.

På flere fakulteter styrker man vejledningen for de studerende. Hensigten er naturligvis at flere gennemfører på kortere tid. Det Naturvidenskabelige Fakultet har pr. 1. august 2001 ansat en AC-studievejleder, og i forbindelse hermed omstruktureret studievejledningen, så det er muligt at intensivere vejledningsindsatsen på særlige områder såsom specialevejledning og vejledning af studerende med meget lange studieforløb.

Rekruttering af studerende

Universitetet arbejder med en bred vifte af tiltag i forbindelse med rekruttering af studerende. Informations- og vejledningsvirksomhed er i centrum, både hvad angår indsatsen over for potentielle studerende og over for vejledere i det underliggende uddannelsessystem. Brugen af web-baseret information og vejledning er øget betydeligt. Der er sat ind med særligt vejledningstilbud til ansøgere til Københavns Universitet som ikke er optaget noget sted i 2001. Hensigten er at reducere antallet af ansøgere der ikke opfylder de specifikke adgangskrav og/eller ikke har udsigt til optagelse på Københavns Universitet. Temamøder, som er afholdt i løbet af 2001 for gymnasievejledere om formelle og reelle adgangskrav ventes ligeledes at bidrage hertil.

Det Naturvidenskabelige Fakultet har indhøstet gode erfaringer med besøgsordningen „Student for en dag“, og med at nå ud til folkeskoleelever med „Det Rejsende Cirkus Naturligvis“. HCØ-Ungdomslaboratoriet har etableret et kemiprogram som er gennemført med 460 elever. Som en ny aktivitet etableres kursusvirksomhed for folkeskolelærere mhp. at øge interessen for naturvidenskab allerede tidligt i uddannelsesforløbet.

På Det Samfundsvidenskabelige Fakultet er der blandt førsteårsstuderende på økonomistudiet foretaget en spørgeskemaundersøgelse som resulterede i at der etableres en besøgsordning for gymnasieelever.

Vejledning for studerende med særlige behov

Der arbejdes fortsat med at styrke vejledningen for kommende og nuværende studerende med særlige behov. Lov om specialpædagogisk støtte er blevet implementeret. Det er en stor og tidskrævende opgave. Ansøgninger om optagelse behandles hurtigst muligt, og ansøgere som skønnes at kunne klare uddannelsen, optages forud for andre allerede i maj. Der er opbygget administrative rutiner og et godt og smidigt samarbejde med de faglige miljøer på Københavns Universitet og med SU-styrelsen, som bevilger støtte efter universitetets indstilling.

For studerende med anden etnisk baggrund er der afsat tid til mere dybgående vejledning såvel forud for optagelsen, som i forbindelse med evt. afslag. For at styrke gennemførelsen for studerende med særligt hf-forløb for fremmedsprogede (GIF), har ministeriet efter anbefaling fra universitetet styrket GIF således at pakken nu består af 6 fag, og ikke som tidligere af 5 fag. Kravene til engelsk er øget, så B-niveau nu er obligatorisk.

Det Juridiske Fakultet har gennemført en undersøgelse af studieforholdene for studerende med anden etnisk og sproglig baggrund, som viser at integrationen i det store og hele fungerer godt. Undersøgelsen følges op i løbet af 2002.

På Det Samfundsvidenskabelige Fakultet har Statskundskab gennemført en undersøgelse af studiemiljøet for studerende med anden etnisk baggrund med henblik på bedre integration af denne gruppe.

Merit og fleksibilitet

Interessen for at sammensætte individuelle uddannelsesforløb er stigende. Det bevirker at studienævnene hyppigt må træffe afgørelser om meritvurdering og meritoverførsel.

Nogle fakulteter har oversigter over meritpraksis eller meritkataloger, andre er i færd med at udarbejde det.

På Det Samfundsvidenskabelige Fakultet vil man lægge meritkataloger på internettet samt foretage en analyse af sagsbehandlingen i meritsager med henblik på effektivisering.

Fra februar 2002 skal der ske indberetning til Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling af indskrivinger på baggrund af merit. Disse indberetninger vil åbne muligheden for en nærmere analyse af bl.a. overgangen fra Mellemlange Videregående Uddannelser (MVU) til Længerevarende Videregående Uddannelser (LVU). Det kan overvejes at aftale standardmerit med enkelte MVU-institutioner.

Pædagogiske aktiviteter, herunder IT i undervisningen, og lærerkvalifikationer.

På hele universitetet arbejdes der med udbygning af IT-infrastrukturen. Anvendelsen af IT i undervisningen er fokusområde. Det Juridiske Fakultet har oprettet hjemmesider for de fleste fag på bacheloruddannelsen, og en del på kandidatuddannelsen, således at undervisningsmaterialet ligger på nettet. Der gøres forsøg med elektronisk platform. Det pågældende kursus afvikles i efterårssemestret 2002. Alle studerende på Jura har fået tilbud om at anvende PC til skriftlig eksamen. Ved vintereksamen benyttede 30 % af de tilmeldte på bacheloruddannelsen sig af tilbudet, og 23 % på kandidatuddannelsen.

På Det Samfundsvidenskabelige Fakultet arbejdes der med en generel opkvalificering af lærerne på det IT-pædagogiske område. I alt 45 lærere har siden indvielsen af fakultetets „learning lab“ deltaget i IT-pædagogiske kurser og workshops afholdt af Pædagogisk Center. Desuden er der åbnet mulighed for brug af PC ved førsteårseksamen på Statskundskab. Ved vintereksamen 2002 deltog 300 studerende med et godt resultat.

På Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet har man store forventninger til brug af IT i patologiundervisningen. Dels er det nødvendigt at inddrage hospitaler, som ikke har egen patologiafdeling, i den kliniske undervisning, og dels er der begrænsning i tilgængeligt materiale til brug for undervisningen. Anvendelse af IT er i denne henseende en åbenbar mulighed for at opretholde kvaliteten i undervisningen.

Hvad angår opkvalificering i IT-pædagogik for lærerne foregår sådanne aktiviteter på samtlige fakulteter. Der er etableret pædagogiske centre, IT-kompetencecentre eller tilsvarende, som afholder kurser og workshops samt støtter udviklingsarbejde og forskning på området.

På Det Humanistiske Fakultet er der igangsat egentlige opkvalificeringsprojekter for lærere fra bestemte institutter vedr. IT i uddannelserne. Nye projekter igangsættes afhængigt af de økonomiske muligheder.

Det Naturvidenskabelige Fakultet har etableret et Center for Naturfagenes Didaktik.

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet har i tilknytning til professoratet i medicinsk pædagogik gennemført en omfattende kursusvirksomhed for fakultetets undervisere. Pædagogisk Udviklingscenter, hvortil pædagogisk kursusvirksomhed, laboratoriet for kliniske færdigheder og evaluering henlægges, forventes udbygget i de kommende år.

Efter- og videreuddannelse

Universitetet har brugt mange ressourcer på efter- og videreuddannelsesområdet i 2001. Pr. 1. januar etableredes en kompetenceenhed som har bidraget med koordinering og support i forbindelse med fakulteternes aktiviteter på området. Der er ansøgt om godkendelse af følgende masteruddannelser:

- Master i Europastudier, med start 1. feb. 2003
- Master i Konfliktmægling, med start sep. 2002
- Master i Professionsuddannelse og Professionsudvikling, med start 1. sep. 2002.

Følgende masteruddannelser er under udvikling, og ansøgning om godkendelse indgives i 2002:

- Master i Danskfagets Didaktik
- Master i Integreret Planlægning
- Master i Medicinsk Pædagogik.

På de fleste fakulteter arbejdes der derudover med udvikling af masteruddannelser til godkendelse efter 2002.

Kompetenceenheden ved Københavns Universitet

For at sikre at de nye uddannelser modsvarer omverdens behov og forventninger, foregår udviklingsarbejdet

i stadig dialog med aftagere og brugere. Denne dialog har i høj grad baseret sig på møder i fokusgrupper og paneler sammensat af relevante aftager- og brugerrepræsentanter. Der er etableret to generelle paneler; Kompetencepanelet, der består af 11 personligt udpegede erhvervsledere, og Netværkssamarbejdet, der består af 24 repræsentanter for relevante interesseorganisationer. Derudover er der nedsat brugerfokusgrupper og aftagerpaneler for hver af de uddannelser der er under udvikling, samt diverse ad hoc fokusgrupper.

Det er et meget tilfredsstillende resultat at Københavns Universitets seks fakulteter, efter kun et år, alle er involveret i udvikling af efter- og videreuddannelsesaktiviteter. Projektperioden for den etablerede Kompetenceenhed forventes forlænget, da projektmidlerne ikke er opbrugt. Udfra en analyse af universitetets omgivelser, forventninger, målsætninger og ressourcer og deres implikationer på organisationen ved implementering, udarbejder Kompetenceenheden i foråret 2002 forslag til en strategiplan hvor forskellige muligheder for at videreføre arbejdet med at integrere efter- og videreuddannelse i universitetets uddannelsesportefølje og organisation, præsenteres og evalueres.

Øresundssamarbejdet

Københavns Universitet har i 2001 haft formandskabet i Øresundsuniversitetet. Evalueringen af samarbejdets tre første år førte til beslutning om at videreføre Øresundsuniversitets-samarbejdet endnu 5 år, frem til 2006. På forårets rektorforsamling fastlagde man linierne for en række strukturelle ændringer. Det blev vedtaget at optage Högskolan Kristianstad som nyt medlem, således at samarbejdsorganisationen nu tæller 12 medlemmer.

Medio 2001 blev der nedsat en komité med 12 VIP- og 12 studenterrepræsentanter til at udvikle uddannelsessamarbejdet. Komitéen valgte yderligere at nedsætte tre arbejdsgrupper med henblik på 1. studievejledning, 2. studieinformation på nettet og 3. quality framework. Arbejdet med etablering af et Baltisk Centersamarbejde blev ligeledes afsluttet i 2001, og sekretariatet for Det Baltiske Center blev placeret på Københavns Universitet.

Det skal også nævnes at Øresund Summer University blev en stor succes med knap 200 deltagere fra hele verden, og det er besluttet at videreføre initiativet i 2002.

I efteråret 2001 faldt den endelige aftale om basisfinansiering af Øresund Science Region på plads. De 4 platforme, Medicon Valley Academy, Øresund Environment, IT-Øresund og Øresund Food Network, har derfor kunnet påbegynde arbejdet med realiseringen af udviklingsplanerne.

Herudover har Øresundsuniversitetet sat fokus på aktiviteter omkring konsolidering af samarbejdet og en forbedret informationsindsats.

Internationalisering af uddannelserne

Antallet af udrejsende studerende fra Københavns Universitet er i 2001 steget markant med op mod 30 %. Det afspejler en stor og stigende interesse for udlandsophold. Således har Det Samfundsvidenskabelige Fakultet ved en studiestartsundersøgelse dokumenteret at 76 % af de nye studerende ønsker at tilbringe en del af deres studietid i udlandet. For at muliggøre dette, er antallet af pladser ved attraktive udenlandske universiteter øget i 2001. For stadig at tiltrække de udenlandske studerende, der muliggør at vi får de nødvendige pladser til vore studerende på attraktive universiteter, er udbuddet af engelsksproget undervisning her stærkt udbygget. Ved alle fakulteter udbydes studiepakker på engelsk, inklusive særlig tilrettelagt intensive sommerkurser. Ved brug af det elektroniske studieinformationssystem (SIS), er annonceringen af fremmedsprogede undervisningstilbud fremrykket. Boligsituationen er forbedret gennem en aftale i 2001 med Københavns kommune om at op til 10% af ungdomsboligmassen stilles til rådighed for udvekslingsstuderende.

For at fremme lærermobiliteten, er der afsat særlige stipendier, og Det Teologiske Fakultet har forøget rejsebudgettet.

Det Juridiske Fakultet har skaffet flere studiepladser i Australien og Canada, og forventer at udvide i 2002 i USA og Singapore, Hong Kong og Korea.

Det Samfundsvidenskabelige Fakultet har i 2001, i forhold til året før, fordoblet antallet af udvekslingsstuderende fra USA og Canada, og har følgelig også kunnet fordoble sine pladser i disse lande. Også en besøgsrejse til Australien og New Zealand har givet resultat i form af 5 nye aftaler. Fakultetet har desuden af egne midler forøget antallet af internationaliseringsstipendier. Derudover er antallet af engelsksprogede kurser øget fra 25 til 37.

Det Humanistiske Fakultet har oprettet yderligere to særligt tilrettelagte oversigtskurser for udenlandske studerende, og har desuden indgået aftaler om sprogcenter-samarbejde med velrenommerede universiteter i Kina og Rusland, således at de studerende får let adgang til højkvalitetsundervisning i landet hvor sproget tales.

På Det Naturvidenskabelige Fakultet er tilbuddet af engelsksprogede kurser i 2001 øget fra 101 til 124, og alle kurser fra 3. studieår i matematik, fysik og biokemi kan nu afholdes på engelsk.

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet har efter reetableringen af sit Internationale udvalg forøget rejsestipendiebudgettet. Udvalget har også arbejdet med at forberede undervisning på engelsk i 10. semester af lægestudiet, der forventes igangsat fra efterårssemesteret 2002. I et samarbejde mellem Det Internationale Kontor og samtlige fakulteter, er der planlagt en „International Markedsdag“ hvor danske studerende kan møde en lang række internationale udbydere af uddannelse. Markedsdagen finder sted medio februar 2002.

Københavns Universitet koordinerede i 2001 administrationen af Øresundsuniversitetets sommeruniversitet, og udbød selv kurser i bioteknologi. Både studerende og samarbejdspartnere i Øresundsregionens erhvervsliv oplevede sommeruniversitetet som en klar succes. På den baggrund lykkedes det at skaffe finansiering til et større og styrket sommeruniversitet 2002 hvor regionale og internationale studerende igen får lejlighed til at mødes om studier, virksomhedsbesøg og et socialt og kulturelt program. Sommeruniversitetet sætter fokus på Øresund Science Region, og koordineres endnu engang af Københavns Universitet.

Forskning

Nøgletal – udvikling og økonomi

På universitetets ordinære drift indgår uddannelse og forskning i en samordnet produktion, og ressourceforbruget på de to hovedformål lader sig ikke umiddelbart adskille. Hovedtallene for udviklingen i forskningen på Københavns Universitet peger imidlertid på to tendenser:

For det første et forsat højt niveau i den eksternt finansierede forskningsaktivitet i år 2001 hvilket viser at forskningsmiljøerne har været i stand til at bibeholde sidste års høje niveau hvad angår andre indtægter end de ordinære finanslovsbevillinger.⁽²⁾

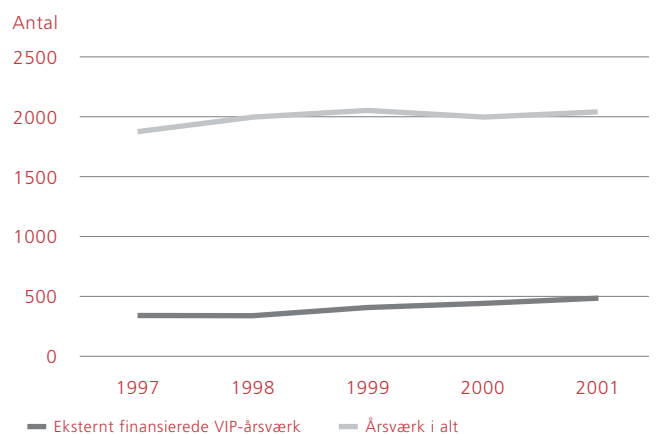
For det andet en klar medfølgende tendens til en forskydning af VIP-ansættelser fra ordinært finansieret forskning hen imod eksternt finansieret forskning. Københavns Universitet har siden 1998 haft et konstant antal VIP-årsværk. I perioden er der sket et fald på 9% for de ordinært finansierede VIP-årsværk, opvejet med en konstant stigning hen over perioden på i alt 48% for de eksternt finansierede VIP-årsværk. På den ordinære virksomhed er antallet af videnskabelige medarbejdere reduceret med ca. 1 % i 2001.

Hvis der samtidig tages højde for væksten i uddannelsesaktiviteten i de senere år, der jo kræver en betydelig

lærerindsats, må reduktionen i den samlede forskningstid på ordinær virksomhed vurderes til at være betydelig større end faldet i antallet af VIP-årsværk alene udtrykker.

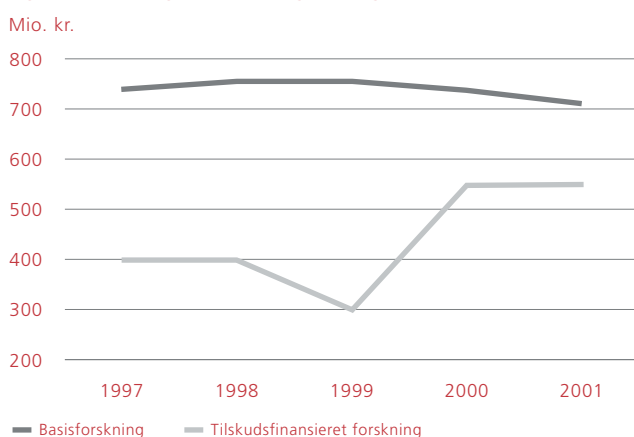
Ses der nærmere på forholdet mellem uddannelse og forskning, kan det ses i databladet at den øgede uddannelsesaktivitet op gennem 90'erne først i 2000 er fulgt

Figur 4: Udviklingen i VIP-årsværk

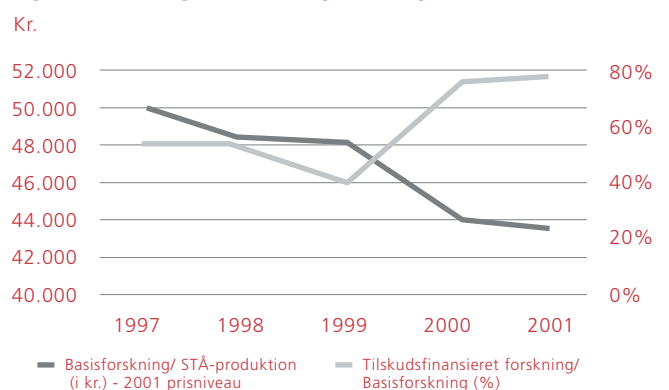

op af en vækst i forskningsbevillingen, som kan tilskrives en vækst i de eksterne forskningsbevillinger. Forskningsdækningen, opgjort som basisforskningsbevilling i forhold til antal STÅ, er fortsat jævnt faldende med 3 % fra 2000 til 2001.

Figur 3: Udviklingen i forskningsindtægterne – 2001 prisniveau

Figur 5: Udviklingen i forskningsbevillingerne

²⁾ Det umiddelbare fald i indtægterne til tilskudsfinansieret forskning i 1999 skyldes en omlægning i konteringen af den eksterne forskningsvirksomhed i det pågældende år.

Den tilskudsfinansierede forskningsandel af forskningsmidlerne i.f.t. basisforskningens andel steg kraftigt i 2000, grundet en stigning i de eksterne forskningsmidler. Andelen har i 2001 været svagt stigende.

Sammenfattende har 2001 således været et år hvor der ikke er sket de store økonomiske ændringer på tilskudsfinansieret forskning, mens niveauet for basisforskningen reelt er faldet. Det antal personer der har kunnet forske er faldende, samtidig med at det høje uddannelsesaktivitets niveau fra 2000 er bibeholdt.

Universitetets økonomiske situation har medført en intensivering af bestræbelserne på at finde alternative finansieringskilder til forskningsaktiviteterne de senere år, og flere fakulteter har i løbet af 2001 øget deres andel af ekstern virksomhed. På f.eks. Samfundsvidenskab er den relative andel af forskere som er ansat eksternt, nu næsten lige så høj som på Naturvidenskab. Universitetet er særdeles opmærksom på de problemer, en ændret balance mellem ekstern og intern forskning kan have for den „frie“ forskning.

Mål og sigtelinier

Universitetets særkende er den frie og uafhængige forskning. Gennem denne opnås ny erkendelse, og uddannelserne sikres, gennem forskningsbaseret undervisning, mulighed for at nå det højeste videnskabelige niveau. Det er en uomgængelig forudsætning for at nå disse mål at universitetet råder over store og stabile basismidler til forskning.

Som landets største forsknings- og uddannelsesinstitution stræber Københavns Universitet efter at dække videnskaberne bredt, og at opretholde et solidt forskningsberedskab. Dette gælder også på områder der ikke måtte være på den aktuelle politiske dagsorden.

Samfundets investering i uafhængig forskning påkalder sig til stadighed opmærksomhed og ønske om indsigt i anvendelse af bevillingerne. Universitetets svar herpå er en planlægning der sætter kvaliteten i højsædet, og som omfatter en løbende vurdering af resultaterne. Dette foregår gennem oparbejdelse af solide metoder til forskningsplanlægning og til måling af kvalitet i de enkelte videnskaber.

Universitetets muligheder for at opretholde sin placering i den internationale konkurrence om forskning og videregående uddannelse, ligger i at indgå alliancer med andre vidensproducenter. Den tendens der de senere år har været til internationale partnerskaber, vil blive forstærket. Det regionale samarbejde i Øresundsregionen vil blive udvidet.

Status for året og planer for de kommende år

De frie forskningsmidler er faldet i forhold til midlerne til den tilskudsfinansierede forskning og det øgede studenteroptag. Der er tale om en bekymrende tendens der ikke blev vendt i 2001. (Se figur 4)

Universitetet har fortsat sit internationale engagement på alle områder og samarbejder med verdens førende forskningsinstitutioner. I den store skala bør nævnes samarbejdet med CERN. Et resultat af det regionale samarbejde har været etableringen af Øresund Science Region.

I det følgende nævnes de særlige indsatser der er omfattet af tillægget til udviklingskontrakten.

Forskningskvalitet

Der har i det forgangne år været arbejdet videre med etablering af metoder til sikring af kvaliteten i forskningen. Der har på alle fakulteterne været projekter til afprøvning af forskellige metoder. Disse er især forskellige varianter af bibliometri, peer-reviews og benchmarking samt kombinationer deraf. Det Humanistiske Fakultet gennemfører således pilotprojekter i benchmarking i samarbejde med udenlandske partnere. Dette sker med udgangspunkt i det britiske RAE. Det Samfundsvidenskabelige Fakultet anvender i pilotprojekter peer-reviews, benchmarking og eksterne brugerpaneler. Det Juridiske Fakultet har i et pilotforsøg sat fokus på den juridiske forsknings anvendelighed og brugerorientering, og har derudover gennemført et peer-review. Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet baserer et system til evaluering af forskningsaktivitet og -kvalitet på bibliometriske metoder. Det Naturvidenskabelige Fakultet samarbejder med Institute of Scientific Information om et projekt for anvendelse af bibliometriske analyser.

I september 2001 afholdtes et midtvejsseminar for projekterne hvor status og problemer blev diskuteret.

Forskningsudvalget arbejder videre med oparbejdelse af metoder vedrørende forskningens kvalitet og evaluering af forskningen. Der sigtes mod en publicering af de forskellige metoder med henblik på implementering af de adækvate dele overalt på universitetet.

I det forgangne år har der været indkaldt forskningsplaner fra fakulteterne. Institutter og fakulteter har forskningsplaner for deres respektive vidensområder. Disse er ofte meget afhængige af den internationale udvikling og af fagområdernes muligheder for at spille ind i denne. Der findes ikke en enkelt formel der kan rumme alle forskellighederne. Forskningsudvalget har drøftet hvorledes forskningsplanlægningen kan indgå i en årlig præsentation i Konsistorium.

Forskerskoler og -rekruttering

Der har i 2001 været stor opmærksomhed på forskeruddannelserne, ikke mindst takket være flerårsaftalen, der sikrede midler hertil. Volumen i forskeruddannelserne har dog samlet set været næsten uændret. Universitetets målsætning om de facto at øge volumen, er ikke nået. De beløb der blev bevilget fra Forskeruddannelsesrådet har i regnskabsåret ikke været tilstrækkelige til den nødvendige udbygning.

På alle fakulteterne er der blevet igangsat initiativer der kunne øge finansieringen og optaget på forskeruddannelserne. Der har været et større samarbejde med sektorforskningsinstitutionerne og erhvervslivet, både om uddannelsernes indhold og form. På Det Naturvidenskabelige Fakultet er der således udviklet nye forskerskoler inden for Nano-Science, terrestisk økologi og mikrobiologi (TEMI), bioteknologi, Øresund Mycology School er udvidet, og der arbejdes på en forskerskole i bioinformatik. På Det Humanistiske Fakultet er der etableret forskerskole inden for Film, Medier, Kommunikation og Journalistik, samt en regional skole for sprogvidenskab. På Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet fortsattes en række aktiviteter inden for fakultetets 3 forskerskoler. På Det Samfundsvidenskabelige Fakultet er der etableret nye tværinstitutionelle forskerskoler

inden for Antropologi og Statskundskab. På alle fakulteter er der planer og ansøgninger om nye forskeruddannelser.

Det øgede samarbejde om forskerskoler, der også er internationalt funderet, giver forhåbentligt muligheder for en bedre økonomi og rekruttering. Der er fortsat behov for midler, både offentlige og private, til flere stipendier. Der arbejdes på fakulteterne videre med højnelse af uddannelsernes kvalitet.

Basisforskning og forskningsdækning

I 2001 blev der afsat ekstra midler fra flerårsaftalen til at styrke den forskningsrelaterede undervisning. Dermed er der sket en vis genopretning af den faldende forskningsdækning. Denne del af midlerne har muliggjort en øget fastlærerdækning og en fremskyndelse af ansættelser af videnskabeligt personale, herunder professorer. Den faktiske udvikling viser at der fortsat er stort behov for fokus på dette område.

Den eksternt finansierede forskning udgør en stigende og nødvendig del af universitetets virksomhed. Denne forskning tiltrækkes som regel efter hård konkurrence, og forudsætter ofte en betydelig medfinansiering. Der arbejdes med værktøjer til dels at undgå administrative barrierer, dels at sikre den nødvendige dækning af faktiske omkostninger. Dette arbejde kræver fortsat opmærksomhed og snarlige beslutninger.

Universitetets forskningsmæssige satsningsområder

Københavns Universitet vedtog tilbage i 1994 at udvikle 3 forskningsmæssige tværfakultære satsningsområder: Bioteknologi, Nord/Syd og Miljø.

Bioteknologi

Aktiviteterne på det bioteknologiske satsningsområde har i 2001 især været præget af at arbejdet gik ind i en mere konkret fase med planlægning af byggeriet af det bioteknologiske center på Tagensvej.

Efter den meget positive evaluering af koordineringsgruppens arbejde med satsningsområdet bioteknologi i december 1999, er den overordnede linie fortsat og konkretiseret, dels i et strategipapir for den biotekno-

logiske satsning, dels i forfølgelsen af mål og indsatser i udviklingskontrakten.

Koordineringsgruppen har i 2001 prioriteret en synliggørelse af den bioteknologiske forskning på Københavns Universitet over for det omgivende samfund. Siden oktober 2001 er der hver 14. dag udsendt et nyhedsbrev rettet mod pressen. Via hjemmesiden www.ku.dk/BIOTEK fortælles små og store nyheder, historier og opdagelser. Over 200 abonnenter modtager det elektroniske nyhedsbrev, hvilket har resulteret i en del omtale i radio og aviser.

Koordineringsgruppen har rådgivet rektoratet vedr. prioritering af de bioteknologiske basismidler, uddelt 14 scholarstipendier, og endvidere udgivet en lærebog om bioteknologi for gymnasie/hf-niveau. Lærebogen, der allerede er blevet en stor salgssucces, er blevet til i et samarbejde med Dansk Industri og forlaget Nucleus.

Nord/Syd

Koordineringsgruppen har udarbejdet en informationsbrochure hvor aktiviteterne siden satsningsområdets start beskrives. Brochuren er engelsksproget og distribueres også i internationale sammenhænge.

Inden for satsningsområdets prioritets- og fokusområder har koordineringsgruppen i 2001 valgt at fortsætte med inddelingen af midlerne i 4 hovedpuljer. Hovedfokus ligger fortsat på Afrika og Islam, men der er også givet bevilling til projekter med relaterede problemstillinger i Sydøstasien. I puljen tværfakultære aktiviteter, har man kunnet søge om dækning til afholdelse af seminarer, workshops, konferencer mv. Under igangsættende aktiviteter har man kunnet søge om dækning af udgifter i forbindelse med kontakter til nye samarbejdsuniversiteter i 3. verdens lande, afklarende arbejde i forhold til Enhancement of Research Capacity in Developing Countries (ENRECA) projekter, samt hvad der ellers måtte være af ideer til nye aktiviteter i regi af Nord/Syd satsningen. Der er i 2001 givet 4 bevillinger, bl.a. til HIV/AIDS projekter. Under gæsteforskerordningen er i 2001 givet 10 bevillinger. Via rejsestipendiepuljen har 50-60 specialestuderende søgt og fået dækning af rejseudgifter til feltophold i forbindelse med specialeskriv-

ning relateret til 3. verdens lande. Endelig har der i 2001 været afholdt 2 forskeruddannelsesarrangementer.

Miljø

Indsatsen på miljøområdet har været fokuseret på udbygningen af det tværinstitutionelle samarbejde med henblik på at øge uddannelsesudbuddet, primært omkring forskeruddannelserne. Dette er konkretiseret i samarbejdet med sektorforskningsinstitutionerne Danmarks Miljøundersøgelser, Danmarks Meteorologiske Institut og Danmark og Grønlands Geologiske Undersøgelser (GEUS) om fælles forskeruddannelser og -kurser i The Copenhagen Global Change Initiative (COGCI). Samarbejdet er fortsat og udbygget i 2001 og omfatter nu 20 indskrevne ph.d-studerende og et større antal kurser.

På det overordnede plan har fokus været på klimaforandring og klimamodellering, herunder mulighederne for at regulere fx via KYOTO-aftalen. Et andet hovedtema har været partikler hvor der fra forskellige faglige vinkler er forskningsresultater undervejs. På begge disse fagområder planlægges seminarer i 2002. Endelig har de tværgående emner som sundhed, lovgivning og økonomiske aspekter af miljøspørgsmål været gennemgående i koordineringsgruppens arbejde.

Etableringen af det regionalt forankrede internationale center for miljøet er kommet et væsentligt skridt videre og afventer kun den sidste formelle underskrift fra Lunds universitet. Koordineringsgruppen vedr. miljø har ansvar for forankringen af Københavns Universitets deltagelse i det transnationale forskningssamarbejde i Øresund Environment under Øresund Science Region.

Global Biodiversity Information Facility – GBIF

Danmark var med Københavns Universitet som aktør et af de lande der i 2001 tilbød at være vært for hovedsædet for det internationale center „Global Biodiversity Information Facility“ (GBIF).

Et konsortium bestående af Zoologisk Museum og andre af Det Naturvidenskabelige Fakultets institutter har sammen med Københavns Universitets rektorat og

Forskningsministeriet udarbejdet et projektforslag for værtsskabet.

I slutfasen vandt Danmark værtsskabet i konkurrence med Australien, Spanien og Holland.

Sekretariatet etableres ved Zoologisk Museum, og en ny bygning, doneret af Aage V. Jensens fonde er under projektering.

GBIFs opgave bliver at samle og formidle information om biodiversitet fra alle jordens lande, således at informationerne bliver tilgængelige for forskere og beslutningstagere verden rundt, og dermed kan indgå i de beslutninger der træffes, og kvalificere beslutningerne mht. at kunne beskytte, håndtere og bruge biologiske ressourcer på en bæredygtig måde.

Personaleforhold

Nøgletal – udvikling og økonomi

Københavns Universitet havde i 2001 4754 fuldtidsansatte personer hvilket er en stigning i.f.t 2000 på knap 1 %. Samlet set er andelen af ordinært ansat personale dog faldet mens de eksternt ansatte er steget betydeligt. På alle fakulteterne er der sket en stigning i det eksternt ansatte personale fra 2000 til 2001 mens der er store

forskelle i udviklingen hvad angår det ordinære personale. I figurerne nedenfor, er vist udviklingen i det fastansatte videnskabelige (VIP) og teknisk-administrative personale (TAP) fordelt på ordinære og eksterne ansættelser.

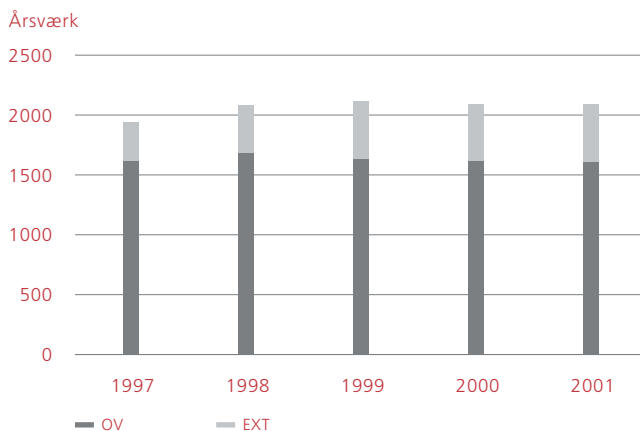
Fra 1999 til 2000 faldt andelen af ordinært ansat personale med 5 %. Tendensen fra 1999 er jævnet ud, men faldet fortsatte dog fra 2000 til 2001, og er på ca. 1 % for det videnskabelige personale.

Antallet af personer der er aflønnet af eksterne midler, er steget markant fra 2000 til 2001. I alt er stigningen på ca. 10 % for det videnskabelige personale og på 2 % for det teknisk administrative personale. For det videnskabelige personale udgør andelen af eksternt ansatte i 2001 nu lige knap 25 %, mens det teknisk administrative personale udgør knap 12 %. Til sammenligning udgjorde det eksternt ansatte videnskabelige personale ca. 20 % i 1999 og knap 23 % i 2000.

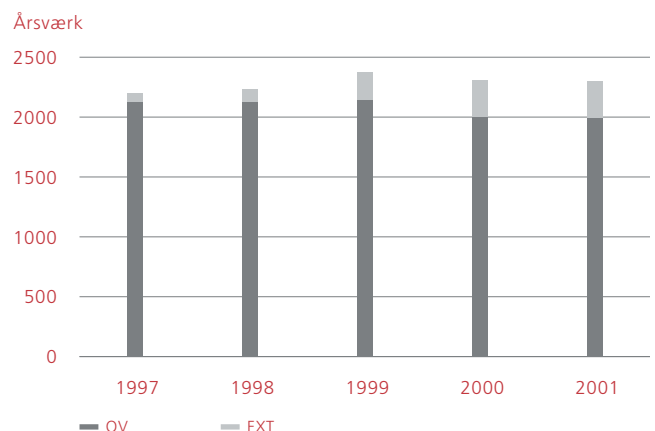
Forskydningen mellem ordinært og eksternt ansat personale er således fortsat i 2001, især hvad angår det videnskabelige personale.

Ses der på fordelingen på fakulteterne, har andelen af eksternt ansat personale gennem flere år været størst på Sundhedsvidenskab og Naturvidenskab, men på Samfundsvidenskab var der i 2001 en næsten lige så stor relativ andel af eksternt ansatte som på Naturvidenskab.

Figur 6: Udviklingen mellem ordinært og eksternt VIP personale 1997-2001

Figur 7: Udviklingen mellem ordinært og eksternt TAP personale 1997-2001

3) Fra 1999 indgår retsmedicin i eksternt ansatte. I 2001 udgjorde personalet på retsmedicin 148 hvoraf knap 20 var VIP. Andelen af VIP på retsmedicin er faldende.

Lidt over halvdelen af universitetets personale er videnskabeligt ansatte, heraf udgør det deltidsansatte videnskabelige personale knap 9 % af det samlede personale. Den anden halvdel af personalet består af teknisk administrativt personale. Fordelingen har været stabil over de senere år.

Fordelingen er meget forskellig fra fakultet til fakultet. På de to laboratorietunge fakulteter, Sundhedsvidenskab og Naturvidenskab, er andelen af teknisk administrativt personale relativt stor, mens den er noget mindre på de øvrige fakulteter. På de øvrige fakulteter er andelen af deltidsansat videnskabeligt personale til gengæld højere, idet en relativ stor del af undervisningen varetages af undervisningsassistenter og eksterne lektorer. Dette gælder især på Jura og i lidt mindre omfang også på Samfundsvidenskab og Humaniora.

Hvad angår til- og afgang blandt det fastansatte videnskabelige personale, tegner der sig et billede af at nettoafgangen er fortsat og øget i 2001 i forhold til 2000. Reduktionen i universitetets forsknings- og undervisningspersonale er sket samtidig med at det høje niveau for uddannelsesaktiviteterne er uændret i 2001. Dette giver anledning til at området fortsat følges med betydelig opmærksomhed.

Mål og sigtelinier

Det er fortsat Københavns Universitets udviklingskontrakt 2000-2003, som danner grundlag for det personalepolitiske mål at gøre Københavns Universitet til en moderne og attraktiv arbejdsplads med optimale udviklingsmuligheder for alle medarbejdergrupper. For at nå det mål, blev det besluttet at der i forbindelse med den planlagte revision (i 2000) af universitetets personalepolitik fra 1997, skulle foretages en gennemarbejdning, således at den var i overensstemmelse med intentionerne i udviklingskontrakten. I udviklingskontrakten er det fastsat at der skal gøres særlige indsatser inden for områderne ligebehandling, efteruddannelse/kompetenceudvikling, medarbejderudviklingssamtaler, videnregnskab, værdibaseret ledelse, arbejdsvilkår, karriere-/avancementsmuligheder samt lønpolitik.

I udviklingskontrakten fastsatte universitetet ligeledes det mål at arbejde for en glidende forskerfornyelse for at sikre opretholdelse og udvikling af forskningens kvalitet.

Status, initiativer og planer for de kommende år

I marts 2001 vedtog Hovedsamarbejdsudvalget en revideret personalepolitik for Københavns Universitet, og flere af de omtalte indsatsområder indgår i personalepolitikken. Det blev besluttet at der mindst hvert andet år skal ske en evaluering, og om nødvendigt, en revision af universitetets personalepolitik.

Vedrørende indsatsområdet „ligebehandling“ er det i personalepolitikken gjort klart at det drejer sig om både ligebehandling mellem mænd og kvinder og etnisk ligebehandling og integration. Til generel information om emnet er der oprettet en hjemmeside: www.ku.dk/Ligestilling

Endvidere er der sat fokus på de generelle arbejdsvilkår, og den nye personalepolitik forpligter universitetet til at forholde sig til „den hele medarbejder“ og være en socialt ansvarlig arbejdsplads. På et udvalgt område – Fællesadministrationen – er der udarbejdet et videnregnskab. For så vidt angår fokus på ledelse, er der afviklet et forsøg med etablering af en mellemlideruddannelse, ligesom der på enkelte områder er taget initiativ

til at udvikle og implementere værdibaseret ledelse.

Medarbejderudviklingssamtaler var også et indsatsområde og der er i den forbindelse udarbejdet et nyt koncept med tilhørende vejledning for gennemførelse af disse samtaler.

Hovedsamarbejdsudvalget har desuden udpeget kompetenceudvikling som et centralt element i personalepolitikken. Således anfører udvalget: „*Alle ansatte ved Københavns Universitet skal have mulighed for at vedligeholde og udvikle deres faglige og personlige kompetencer under hensyn til arbejdspladsens behov og den generelle udvikling på arbejdsmarkedet*“. Med henblik på at opfylde denne målsætning og opfylde de krav, som *Aftale om samarbejde og samarbejdsudvalg i statens virksomheder og institutioner* (1999) og *Aftale om systematisk kompetenceudvikling i statens institutioner* (1999) stiller til institutionen m.h.t. kompetenceudviklingsindsatsens organisation, har Hovedsamarbejdsudvalget i september 2001 vedtaget et sæt retningslinjer herfor.

Det er hovedtanken i retningslinjerne, at den substantielle indsats inden for personaleudviklingsområdet skal forankres lokalt – dvs. i de lokale samarbejdsudvalg og i den lokale ledelse – og at den centrale indsats (på fakultets- og institutionsniveau) først og fremmest bør dreje sig om at tilvejebringe de forpligtende organisatoriske rammer og mekanismer, der kan sikre at der sker noget, og at det der sker, er kvalificeret og hensigtsmæssigt i forhold til den enkelte enheds opgaver inden for den samlede organisation.

Universitetet har gennem flere år, og senest som et fokusområde i udviklingskontrakten, været opmærksom på „alderspukkelproblemet“. Universitetet har flere gange, især på Det Naturvidenskabelige Fakultet, tilbudt medarbejderne frivillige fratrædelsesordninger. For år 2001 og de næste to år er der indgået aftale om 75 frivillige fratrædelsesordninger for alle personalekategorier, og der sker løbende ordinære fratrædelser p.g.a. alder. I 2001 blev der nybesat 107 videnskabelige personer og det kan konstateres at for både nyansatte professorer og lektorer ligger gennemsnitsalderen lavere end hidtil, hvorimod gennemsnitsalderen for nyansatte adjunkter

ikke har ændret sig. De relativt mange fratrædelser p.g.a. alder og nyrekrutteringen af yngre medarbejdere har i et vist omfang medført en udjævning af alderspuklen, men det er fortsat et område, som kræver opmærksomhed.

Den nye stillingsstruktur fra 2000, og et af universitetets egne personalepolitiske indsatsområder, er at skabe bedre og mere attraktive karriereforløb på universitetet. Den nye professorkategori (professor med særlige opgaver) som især havde sigte mod yngre forskere, har allerede haft en positiv effekt, da gennemsnitsalderen for nyansatte professorer både i 2000 og 2001 ligger lavere end hidtil. Der er imidlertid også signaler som giver grund til bekymring vedrørende interessen for en universitetskarriere. I det sidste år er der sket et markant fald i det gennemsnitlige antal ansøgere til videnskabelige stillinger. Ansøgertallet er faldet fra 5,2 til 3,9 ansøger pr. stilling. Det er en udvikling der skal følges tæt, og universitetet må afdække årsagerne hertil og eventuelt tage nye initiativer i forbindelse med rekrutteringen til videnskabelige stillinger.

Også for det teknisk-administrative personale ønsker universitetet at være en attraktiv arbejdsplads, og som allerede anført er der stor fokus på kompetenceudvikling, ligesom der er taget de første initiativer til at udarbejde en webside om karriere- og advancementsmuligheder for de forskellige stillingskategorier.

Siden 1998 har flere og flere faggrupper fået mulighed for at overgå til aflønning efter nye lønsystemer - senest var det HK-laboranterne. Universitetet og HK-laboranterne har som supplement til overenskomsten indgået en lokal aftale om en lønpolitik og en lønaftale. Lønaf-talen fastlægger en række tillæg for varetagelse af særlige funktioner og der beskrives hvilke kvalifikationer laboranten skal være i besiddelse af for at få tildelt tillæg. Ved udgangen af 2001 var 65 % af HK-laboranterne på ny løn.

Det er hensigten at der skal foretages en evaluering af de første erfaringer med nyt lønsystem og i det hele taget arbejdes med lønpolitik.

På de personalepolitiske indsatsområder er der gjort et stort og nyttigt arbejde. Der er dog stadig opgaver der skal tages fat på, bl.a. lønpolitik og implementeringen af de ambitiøse mål for kompetenceudvikling.

Initiativer vedrørende en glidende forskerfornyelse og udjævning af alderspuklen tegner positivt, hvorimod universitetets ønske om at fastholde og udvikle sin position internationalt og som en attraktiv arbejdsplads for videnskabelige medarbejdere, vil kræve opmærksomhed og indsats.

Teologi

Formålsfordelte udgifter i mio. kroner	1997	1998	1999	2000	2001
Ordinær uddannelse	12,355	11,583	12,831	12,984	13,527
Basisforskning	8,522	8,435	8,602	9,285	9,531
Tilskudsfinansieret forskning	9,524	10,095	3,824	2,513	3,413

Der er i perioden foretaget ændringer i opgørelsesprincipperne og udgiftsfordelingen mellem formålene, bl.a. er dele af udgifterne til forskeruddannelse fra og med 1999 medtaget under basisforskning

Nye Initiativer

Efter evalueringen af de teologiske studier er der i samarbejde med fakultetet i Århus udarbejdet en revision af studieordningen som nu er trådt i kraft, og som vil styrke kandidaternes teologiske viden og samtidig gøre administrationen enklere. Den er blevet pænt modtaget af de studerende, selv om den har medført øgede pensumkrav på grunduddannelsen, og ved kandidateksamen i vinteren 01/02 har der været en del studerende der har ønsket at gå over på den nye eksamensordning.

I denne forbindelse er det glædeligt at konstatere at antallet af beståede eksaminer i det sidste år var højere end året før, hvilket jo har stor betydning for økonomien i de kommende år.

Samtidig har fakultetets arbejde været præget af til-lægget til udviklingskontrakten med forskellige initiativer indenfor IT, internationalt arbejde, forskerskole og udvikling af mastergrader.

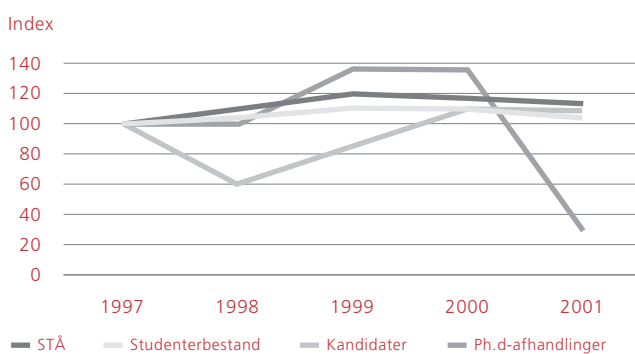
Fakultetet har ansat to nye professorer i faget Det Ny Testaments Eksegese, og i faget Kirke- og Dogmehistorie. Denne styrkelse af lærerstaben er et led i fakultetets bestræbelser på at opretholde et højt fagligt niveau.

Fakultetet har indledt et samarbejde med Det Teologiske Fakultet i Nuuk, og har allerede modtaget den første bachelor, som skal gennemføre en særligt tilrettelagt teologisk overbygning. Fakultetet håber at dette samarbejde kan udbygges i de kommende år, også med en lærerudvekslingsordning.

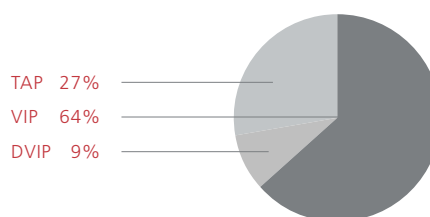
Betydelige resultater i årets løb

Danmarks Grundforskningsfond har efter international evaluering besluttet fra 2002 at oprette to tværfaglige forskningscentre, der begge skal placeres ved Det Teologiske Fakultet, nemlig „Centre for Subjectivity Research“ og „Center of the Study of the Cultural Heritage of Medieval Rituals“. Begge centre vil give et stærkt tilskud til fakultetets forskning.

Uddannelse

Personalesammensætning

Analyse af nøgletal

Resultat – Fakultetet har en marginal nedgang i STÅ, samt en marginal stigning i antallet af kandidater. Fakultetet har iværksat nye ph.d.-stipendier, så fakultetet igen har årsværksstigning i denne kategori. Personalsituationen er stort set uændret. Der er en markant stigning af den tilskudsfinansierede forskning, og denne stigning fortsætter i de næste år. Der er en stigning i VIP-årsværk, som igen skyldes stigningen i den tilskudsfinansierede forskning. Der er en marginal nedgang i DVIP. Fakultetets studenterbestand er faldet marginalt, jf. de tendenser som fakultetet forudså i sidste virksomhedsregnskab.

Ressourcer - Flerårsaftalemidlerne har medført nye initiativer på fakultetet, der ellers ikke var råd til. Videreførelse af de faglige aktiviteter fra 2000 er sket på baggrund af en svagt faldende basisbevilling, mindre STÅ-produktion, stagnerende Åben Uddannelses-indtægter, stigende eksterne bevillinger, samt en strammere økonomistyring. Der er stadig behov for øgede ressourcer hvis

fakultetets udviklingsplan og anbefalingerne fra turnusevalueringen af teologiuddannelsen, skal efterleves.

Formålsfordelte udgifter i mio. kroner	1997	1998	1999	2000	2001
Ordinær uddannelse	48,288	51,400	55,753	52,639	56,152
Basisforskning	15,343	15,139	12,873	14,406	20,310
Tilskudsfinansieret forskning	1,862	1,493	2,170	3,043	3,691

Der er i perioden foretaget ændringer i opgørelsesprincipperne og udgiftsfordelingen mellem formålene bl.a. er dele af udgifterne til forskeruddannelse fra og med 1999 medtaget under basisforskning

Nye initiativer af generel interesse

Mål: Pc-eksamen i alle fag

Studerne har kunnet anvende pc ved alle skriftlige eksamener siden 2000. Af de tilmeldte benyttede ca. 30% på bacheloruddannelsen og 23% på kandidatuddannelsen sig af tilbudet.

Mål: Evaluering af forskning

Forskningen i formueret har været genstand for et peer review. Det blev karakteriseret som „et produktivt miljø med forskning af høj kvalitet“. Komitéen påpegede nogle „huller“ som bør lukkes hvis fakultetet skal bevare sin internationale placering.

Mål: Master i Konfliktmægling

Fokusgruppeinterview viste et behov for en masteruddannelse i konfliktmægling. Denne forskningsbaserede uddannelse henvender sig til voksne erhvervsaktive studerende som ønsker at dygtiggøre sig som hjælpende tredjepart på et højt plan. Der forventes studiestart 1/9

2002. Se www.jur.ku.dk/konfliktmaegling

Mål: Ingen barrierer for fremmedsprogede studerende

En undersøgelse viste at et flertal på ca. 90% af de adspurgte er tilfredse med studiet. Ca. 20% har oplevet sproglige problemer på studiet. Undersøgelsen indgår i forbedringen af studieforholdene for studenter med anden etnisk baggrund. Se www.jur.ku.dk/studieinformation/rapport_etnisk_sprog.pdf

Betydelige resultater i året

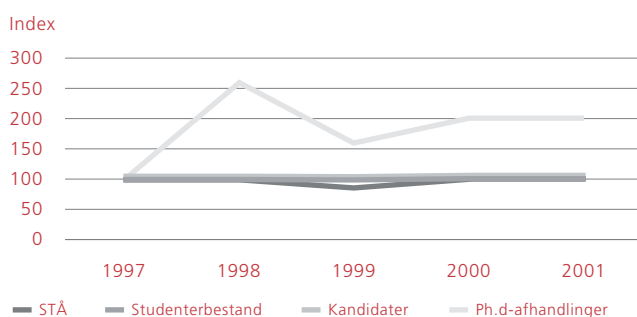
Mål: Flere beståede eksamener

Der blev optjent 72 færre STÅ end KU-prognosen anslog. Den var lavet med udgangspunkt i en usædvanlig merproduktion året før; fakultetets eget skøn om ca. 80 færre STÅ end prognosticeret, viste sig at holde.

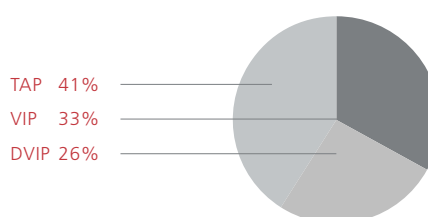
Mål: Øget forskningsdækning

18 VIP-stillinger var i opslag; 14 er bedømt. 10 VIP-

Uddannelse

Personalesammensætning

ansættelser blev foretaget, heraf 3 nye adjunkter og 2 nye professorer hvoraf 1 blev kaldet.

Analyse af nøgletal

Resultatet – Optag og færdige kandidater er stort set uændret. Der er sket et fald i udstedelse af antal bachelorbeviser, hvilket formentlig især skyldes omlægning af administrativ praksis og muligvis et lavere optag i 1998. Antallet af færdige ph.d. er fastholdt. Samlet vurderes resultatet som tilfredsstillende.

Ressourcer til disposition – Flerårsaftalen skabte en lille stigning i de samlede ressourcer, dog har fakultetet været nødt til at trække på henlagte midler. Hovedparten heraf er henført til formålene uddannelse og forskning, i overensstemmelse med flerårsaftalens sigte. Der spores fortsat vækst i tilskudsfinansieret forskning og indtægter fra åben uddannelse. Der er stadig behov for øgede ressourcer hvis den nødvendige udvidelse af antallet af faste lærere skal gennemføres.

Samfundsvidenskab

Formålsfordelte udgifter i mio. kroner	1997	1998	1999	2000	2001
Ordinær uddannelse	58,325	63,031	58,865	58,169	58,942
Basisforskning	30,174	31,032	44,261	54,869	57,326
Tilskudsfinansieret forskning	26,129	26,481	33,852	42,647	41,417

Der er i perioden foretaget ændringer i opgørelsesprincipperne og udgiftsfordelingen mellem formålene, bl.a. er dele af udgifterne til forskeruddannelse fra og med 1999 medtaget under basisforskning

Nye uddannelser og nye initiativer af generel interesse

Mål: udvikling af forskeruddannelsen

En ny forskerskole i antropologi og etnologi er oprettet i samarbejde med Institut for Antropologi og afdelingen for Etnografi og Socialantropologi, Århus Universitet. Forskerskolen understøttes af et tæt netværkssamarbejde med Nationalmuseet og Moesgaard Museum.

Institut for Statskundskab har sammen med de øvrige politologiske forskningsmiljøer i Danmark oprettet et forskerskolenetværk under COS (Center for Offentlig Organisation og Styring).

Mål: udvikling af tilbud om efteruddannelse

Fakultetet har i samarbejde med Jura og Humaniora udviklet en ny Master i Europastudier, der ved årsskiftet lå til godkendelse i ministeriet.

Mål: øget samarbejde med Lunds universitet

Under den generelle samarbejdsaftale mellem fakultetet og søsterfakultetet i Lund, er der indgået en ny aftale om udveksling af statskundskabsstuderende og etablering af bedre muligheder for ph.d.-studerendes deltagelse i kurser på begge sider af Sundet.

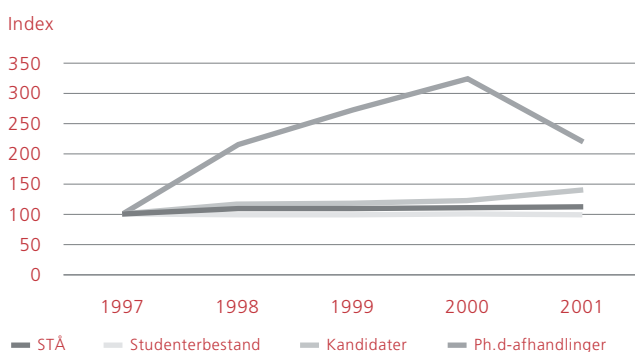
Betydelige resultater i året

Mål: løbende kvalitetsudvikling af uddannelserne

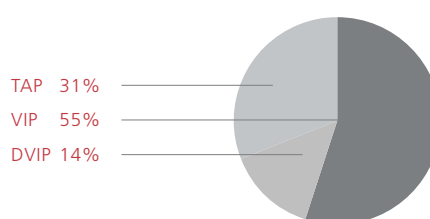
Der er gennemført en omfattende studiereform på økonomistudiet, der har fået et mere anvendelsesorienteret indhold. Formålet har været at gøre studiet mere tiltrækkende og reducere frafaldet. I relation til reformen, er der gennemført en grundig gennemførsels- og frafaldsanalyse.

På Statskundskab er der gennemført en undersøgelse af studiemiljøet for studerende med anden etnisk baggrund med det formål at integrere disse studerende bedre.

Uddannelse

Personalesammensætning

Mål: mere IT-baseret undervisning

I alt 45 undervisere ved fakultetet har fulgt kurser i netstøttet undervisning, udbudt af fakultetets Pædagogiske Center.

Mål: øget internationalisering

Antallet af gæstestuderende fra attraktive betalingsuniversiteter i USA og Canada er fordoblet siden sidste år. Der er indgået nye udvekslingsaftaler med australske og new zealandske universiteter. Antallet af engelsksprogede kurser på fakultetet er øget til 37 i sidste efterår mod 25 i forrige efterår.

Mål: personalepolitisk udvikling

Der er på fakultetet tilbudt medarbejderudviklingssamtaler for alle ansatte. Lønpolitikken er udviklet med en ny aftale om principperne i cheflønspolitikken samt en ny principaftale om forhandling af VIP-løn under AC-overenskomsten. Begge aftaler lægger vægt på sammenhængen mellem lønpolitik og udviklingsplaner. Der er iværksat konkrete forsøg med resultatløns.

Analyse af nøgletal

Trods en stigende tilgang til økonomistudiet, og et lille fald i studenterbemanden, er det lykkedes at holde STÅ-produktion og antal færdige kandidater på et stabilt niveau, hvilket skyldes en tendens til en hurtigere gennemførelsestid.

Ph.d.-produktionen har stabiliseret sig.

Økonomioplysningerne kan dårligt sammenlignes over tid, da udgifterne til ph.d.-uddannelsen har været placeret forskelligt hen over årene. Derfor kan der ikke siges noget klart om udviklingen. Den samlede forbrugsramme viser en stigning fra 2000 til 2001 hvilket især skyldes flerårsaftalemidlerne.

Tilskudsfinansieret forskning har stabiliseret sig på ca. 40 mio. kr.

Formålsfordelte udgifter i mio. kroner	1997	1998	1999	2000	2001
Ordinær uddannelse	144,236	158,917	159,294	177,088	178,024
Basisforskning	139,800	151,045	191,714	208,657	200,669
Tilskudsfinansieret forskning	84,059	102,901	128,474	153,517	164,203

Der er i perioden foretaget ændringer i opgørelsesprincipperne og udgiftsfordelingen mellem formålene, bl.a. er dele af udgifterne til forskeruddannelse fra og med 1999 medtaget under basisforskning

Nye initiativer

Undervisning:

Fakultetets IT-infrastruktur er blevet udbygget: Antallet af edb-arbejdspladser for de studerende er udvidet fra 50 til 102. Desuden er 16 undervisningslokaler blevet forsynet med storskærmsprojektorer. Der er etableret et Pædagogisk Udviklingscenter. Centeret skal styrke den pædagogiske videre- og efteruddannelse af fakultetets lærerstab samt medvirke til den fortsatte kvalitetssikring af fakultetets uddannelser gennem løbende kursusevalueringer.

Forskeruddannelse

Fakultetets 2 eksisterende forskerskoler: Graduate School of International Health og Graduate School of Neuroscience har videreudbygget deres virksomhed og samarbejdet med nationale og internationale samarbejdspartner. En tredje skole, Forskerskolen i Folkesundhedsvidenskab, er under opbygning og forventes etableret i 2002.

Forskning

De første faser af fakultetets system til registrering af forskningsaktivitet og -kvalitet, er gennemført. Systemet baseres på årlige opgørelser af bibliometri samt erhvervede ph.d.- og doktorgrader.

Betydelige resultater i året

Ordinær uddannelse

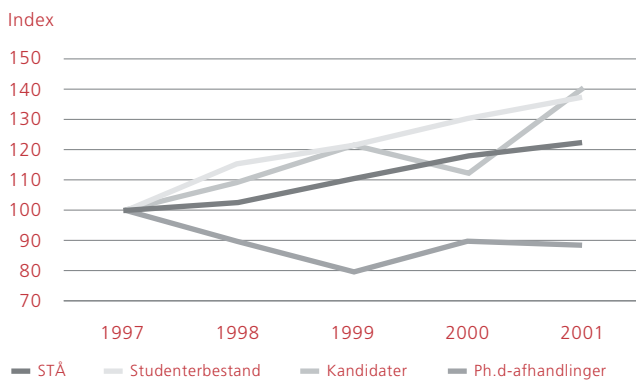
Fakultetets øgede indsats inden for studenterudvekslinger, ses afspejlet i antallet af studenter der udløser internationaliseringsstilskud. Antallet af disse studenter er forøget fra 100 i 2000 til 119 i 2001.

Personalepolitik

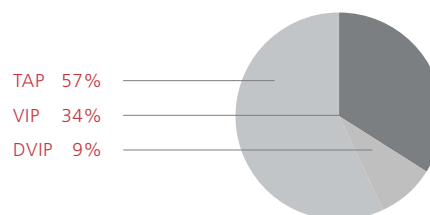
I 2001 blev den nye lønrammeaftale for VIP for første gang anvendt ved forhandling om tillæg til fakultetets VIP. I alt 2,4 mio.kr blev fordelt med henblik på honorering af særlige erhvervede kvalifikationer samt rekruttering af VIP på højt niveau.

Fakultetets TAP-videreuddannelsesudvalg har i hele

Uddannelse

Personalesammensætning

2001 organiseret efteruddannelseskurser med hovedvægt på edb for alle TAP-personalekategorier med et flot resultat. Udvalget havde en bevilling på 790.000 kr.

Regnskab

Regnskabsresultatet for 2001 viste et underskud på 10,7 mio.kr. Fakultetets samlede gæld er ultimo 2001 12,7 mio.kr. Det er fakultetets målsætning at al gæld er afviklet ultimo 2004.

Analyse af nøgletal

Fakultetet har uændret optagelsestal, stigende studenterbestand (skyldes implementering af nye uddannelser), stigende kandidat- og STÅ-produktion.

Antallet af Ph.d.-afhandlinger har varieret gennem perioden, men ser nu ud til at have stabiliseret sig på godt 115 afhandlinger/år. De høje tal i starten af perioden skyldes det meget store antal ph.d.-studerende, der blev indskrevet ved fakultetet ved Ph.d.-uddannelsens etablering i 1992.

Fakultetet har gennem perioden anvendt en stigende del af fakultetets forbrugsramme på basisforskning og en svagt faldende andel på ordinær uddannelse. Den tilskudsfinansierede forskning udgør en stadig stigende andel af fakultetets forskningsvirksomhed.

Humaniora

Formålsfordelte udgifter i mio. kroner	1997	1998	1999	2000	2001
Ordinær uddannelse	177,318	200,081	196,349	187,435	184,178
Basisforskning	135,374	140,906	154,837	135,208	132,453
Tilskudsfinansieret forskning	44,041	37,500	49,242	51,102	55,540

Der er i perioden foretaget ændringer i opgørelsesprincipperne og udgiftsfordelingen mellem formålene, bl.a. er dele af udgifterne til forskeruddannelse fra og med 1999 medtaget under basisforskning

Nye uddannelser og initiativer af generel interesse

I 2001 blev der ikke igangsat nye uddannelser. Fakultetet har deltaget meget aktivt i udviklingen af et antal tværfaglige/tværinstitutionelle masteruddannelser, som planlægges udbudt i efteråret 2002 eller foråret 2003: Europastudier (sammen med andre fakulteter på KU), Professionsuddannelse og Professionsudvikling (sammen med DPU), Fremmedsprogspædagogik (sammen med HHK), Danskfagets Didaktik (sammen med DPU), og Interkulturelle Studier (sammen med DPU). En ny tværfaglig kandidatuddannelse i Visuel Kultur er godkendt og igangsættes 2002.

Fakultetet har intensiveret sin indsats for at etablere et mere formaliseret samarbejde mellem de humanistiske uddannelses- og forskningsmiljøer samt det offentlige og det private erhvervsliv i Øresundsregionen. Det forventes at dette samarbejde etableres i en mere formaliseret form – Platform Humaniora – i løbet af 2002.

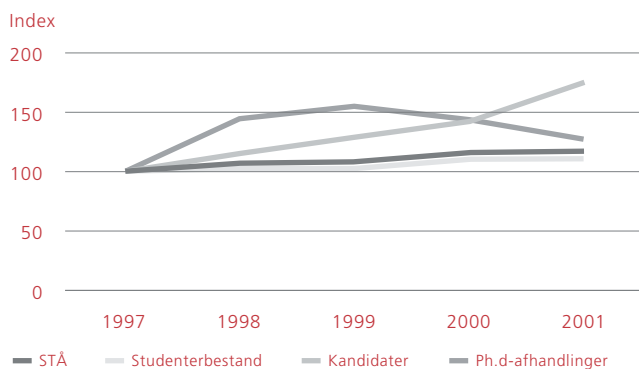
Som følge af den politiske flerårssaftale om uddannelse og forskning, iværksatte fakultetet en række projekter hvoraf særligt skal nævnes: Efteruddannelse af lærerne i brug af IT i undervisningen, udvikling af sprogfagernes identitet og fremtidsperspektiver, samt evaluering af forskningskvaliteten på udvalgte fag. Endelig er fakultetet indgået i samarbejde med universiteter i Beijing og Moskva mhp at sende studerende til de pågældende universiteter, og dermed styrke deres sprogfærdigheder og forståelse for landenes samfund og kultur.

Fakultetet oprettede i 2001 to forskerskoler. Den ene inden for området „Sprog“. Den anden inden for „Film, medier, kommunikation og journalistik“. Desuden er der pt. et antal ansøgninger om forskerskoler inden for andre fagområder, der vil blive taget stilling til i 2002.

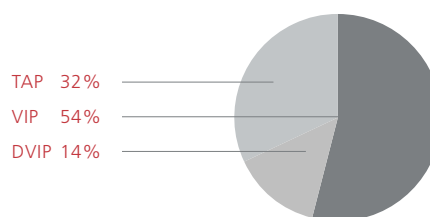
Betydelige resultater i året

Årets økonomiske resultatet viste et overskud på ca. 30 mio. kr., hvilket betyder at den gæld der var akkumuleret gennem 3 år er væk, samtidig med at der er opbyg-

Uddannelse

Personalesammensætning

get en reserve der skal bidrage til at finansiere den kommende flytning ind i det nye KUA-byggeri.

Fakultetets arbejde med at øge STÅ-produktiviteten og dermed skabe bedre balance i uddannelsesøkonomien, er fortsat ind i 2001. STÅ-produktionen er øget med ca. 8% samtidig med at udgifterne til ordinær uddannelse er faldet med 3,5% i faste priser. Kandidatproduktionen er øget med 22%.

Analyse af nøgletal

Personalesammensætningen i 2001 dækker over et markant fald i antallet af heltidsansatte VIP og DVIP. Siden 1999 har fakultetet reduceret sin bemanning med ca. 70 VIP-årsværk og 18 DVIP-årsværk, grundet de økonomiske vilkår.

Forbruget på tilskudsfinansieret forskning er steget med 6%, hvilket må ses i snæver sammenhæng med de generelt faldne ordinære bevillinger.

Naturvidenskab

Formålsfordelte udgifter i mio. kroner	1997	1998	1999	2000	2001
Ordinær uddannelse	184,331	187,379	206,865	194,549	201,961
Basisforskning	212,801	232,810	245,318	240,468	254,073
Tilskudsfinansieret forskning	190,562	176,144	191,926	270,036	271,868

Der er i perioden foretaget ændringer i opgørelsesprincipperne og udgiftsfordelingen mellem formålene, bl.a. er dele af udgifterne til forskeruddannelse fra og med 1999 medtaget under basisforskning

Nye uddannelser og initiativer af generel interesse

Fakultetets studiestrukturudvalg har i februar 2002 afleveret oplæg med følgende punkter:

- Den overordnede studiestruktur: Forslag til en mere fælles struktur for hele fakultetet, som skal sikre fleksibilitet på tværs.
- Undervisnings- og evalueringsformer: Fx brug af IT i undervisningen, brug af IT ved eksamen, udvidet brug af blokkurser mv.
- Samarbejdet udadtil: Både uddannelsessamarbejder på internationalt og regionalt niveau, samarbejde med aftagere, og efter- og videreuddannelse. Ændringer i studiestrukturen planlægges fuldt implementeret fra 2004.

Nyetablerede og planlagte uddannelser

- En etfags bacheloruddannelse i datalogi.
- En bachelor- og kandidatuddannelse i nanoteknologi fra 2002.

- En kandidatuddannelse i bioinformatik fra 2002. Samtidig etableres Center for Bioinformatik som forskningsmæssig basis.

Betydelige resultater i året

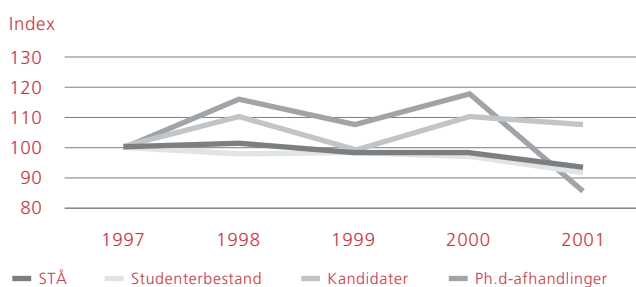
Etablering af Formidlingscentret for Naturvidenskab bestående af:

- Naturvidenskabeligt IT-Kompetencecenter (NIK).
- Center for Naturfagernes Didaktik (CND).
- H. C. Ørsted Ungdomslaboratorium som besøgscenter for elever og lærere i gymnasiet.
- Det Rejsende Cirkus Naturligvis, som formidler naturvidenskabelige emner til folkeskolens 3.-6. klasse ved besøg på skolerne.

Forskningscentre og tværgående forskningsprojekter etableret i 2001

- GRID – et forskningsprojekt om „fremtidens internet“.
- QVAM – Center for anvendelsesorienterede aspekter af matematik og statistik
- CUBIC- Copenhagen University Biocomplexity

Uddannelse

Personalesammensætning

Center – et tværvideenskabeligt projekt inden for bio-fysikområdet

- Center for Planetforskning – et samarbejde mellem Niels Bohr Institutet f. AFG og Dansk Rumforskningsinstitut.
- Nano-Science Center – et nyt interdisciplinært forskningssamarbejde, som skal kombinere nano-scale biologi, kemi og fysik til en ny forskningsdisciplin.
- Sekretariatet for GBIF-Global Diversity Information Facility – er ultimo 2001 flyttet ind i midlertidige lokaler. DABNBIF – det danske biodiversitetssamarbejde – er ligeledes etableret ved fakultetet.
- Der er udarbejdet et „Letter of Intent“ for det nordøstgrønlandske samarbejde, og for samarbejde om monitoringsprogrammer.

Analyse af nøgletal

STÅ-produktionen udviser et fald i 2001. Det skyldes en kombination af et vigende optag og af en reduktion i undervisningsomfanget. Undervisningsmængden er reduceret som følge af fakultetets besparelser.

Antallet af optagne er faldet markant fra 2000 til 2001. Det vigende optag skyldes dels de små årgange, dels en generelt faldende interesse for naturvidenskab. Det er forhold som bekymrer fakultetet meget, og arbejdet med det omtalte formidlingscenter mv. udspringer heraf. Kandidatproduktionen var vigende i 2001. Faldet skal ses i lyset af en relativt høj kandidatproduktionen året før. Der blev afleveret 77 ph.d.-afhandlinger i 2001, hvilket er et relativt lavt antal. En del af faldet skyldes formentlig at afleveringstidspunkterne kan variere.

Personalesammensætningen på fakultetet er nogenlunde stabil. Der har dog været en stigning i VIP-antallet, hvilket primært er sket inden for den tilskudsfinansierede virksomhed.

Den generelle økonomiske situation er kendetegnet ved en mindre vækst i de ordinære bevillinger, som kan tilskrives flerårsaftalemidler og indlejrede midler til bioteknologisk forskning. De eksterne bevillinger ligger fortsat på samme høje niveau som 2000. For andet år i træk udgør de eksterne bevillinger over halvdelen af fakultetets samlede forskningsbevilling.

Fællesadministrationen

Fællesadministrationen varetager de centralt placerede opgaver vedrørende administration, studievejledning og bygninger, samt bistår rektorat, konsistorium og rektorale udvalg med opgaver ifm. den løbende koordination og ledelse på universitetet.

Nye initiativer og resultater

Videreudvikling af universitetets planlægnings- og dokumentationscyklus

Universitetet har gennem de seneste år arbejdet med at udvikle sine planlægnings- og opfølgingsredskaber, der kan understøtte ledelsen på de forskellige niveauer i organisationen. Redskaber og procedurer skal baseres på konsistente og relevante data, og forudsætter derfor gennemtænkte og gennemsigtige registreringssystemer. Opgaven med stadig udvikling og tilretning af administrative procedurer og systemer, er derfor en væsentlig aktivitet i Fællesadministrationen.

I 2001 er procedurer og datagrundlag blevet videreudviklet specielt ifm. løn- og økonomistyring, og der er gennemført en analyse af u hensigtsmæssigheder i universitetets STÅ-registrering og prognostisering.

Udvikling af internetportal til formidling og kommunikation

Universitetet har igangsat et portalprojekt der skal danne den digitale infrastruktur omkring universitetets services for studenter og ansatte. I 2001 blev portalen åbnet i en version hvis hovedindhold var rettet mod studenterne, indeholdende en bedre koordination af studieadministrative og studieinformativ systemer. Herudover har alle studerende nu fået en e-mailadresse, ligesom anvendelsen af SMS er taget i brug ifm. kommunikation mellem universitet og studenterne.

Administrative systemer

Implementeringen af det studieadministrative system FØNIX, er nu nået ind i sin sidste fase. I 2001 er opbygningen af personlige studieordninger påbegyndt, og regeltjekkeren er implementeret.

Det personaleadministrative system ScanPas er taget i brug, og den videre udbredelse i form af decentralisering er planlagt.

Universitetet er med som pilotinstitution i Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udviklings e-handelsportal. Selvom det formentlig tager tid at få den overvejende del af universitetets indkøb kanaliseret via portalen (bl.a. pga. mangel på relevante leverandører i portalen), er der stor tiltro til at universitetets fremtidige indkøb i stadig stigende grad vil foregå elektronisk.

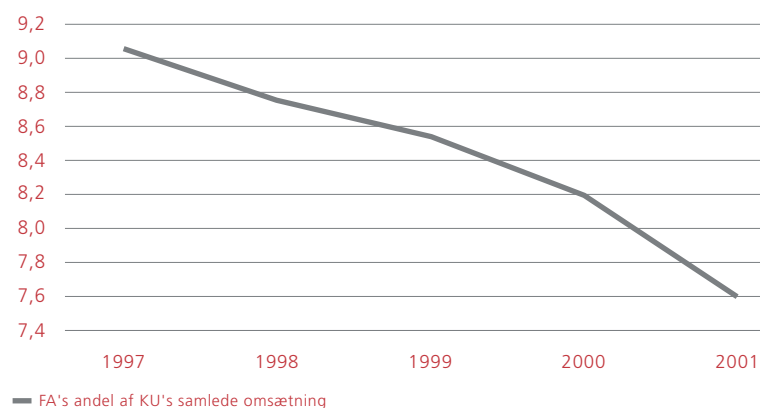
I forlængelse af et større udvalgsarbejde om ekstern virksomhed, er der udviklet et værktøj til understøttelse af full-cost-beregninger af eksterne forskningsprojekter.

Ledelsesudvikling og værdigrundlag

Med henblik på at få implementeret en ledelsesreform i Fællesadministrationen, er der i 2001 iværksat et ledelsesudviklingsforløb og udviklet nye procedurer for koordination og styring i Fællesadministrationen. Som led i ledelsesudviklingen, er der sket en præcision af ansvar og kompetence for hhv. mellemledere og projektledere. Der er endvidere med en enkelt afdeling lavet et pilotforsøg med kontraktstyring i form af en aftale mellem chefen for budget- og planlægningsafdelingen og universitetsdirektøren.

Ledelsesudviklingen understøttes af etablering af fælles værdigrundlag som i 2001 er blevet diskuteret i alle enheder i Fællesadministrationen.

Nøgletal for Fællesadministrationens aktivitet pct.

I stikordsform ser værdigrundlaget således ud:

Brugerne kommer i første række – Der skal på alle niveauer disponeres med stor ressourcebevidsthed – Kvalifikations- og kompetenceudvikling skal aktivt fremmes – Samarbejde forbedrer opgaveløsningen og sikrer udviklingen af medarbejderne – Mod og dristighed til omstilling skal understøttes af tillid og anerkendelse – Tolerance og plads til mennesker.

Administrationens Udviklingsprojekt (AUP)

2001 var År 2 i det 3-årige udviklingsprojekt for Fællesadministrationen. Projektet tager udgangspunkt i tesen om at udviklingen af kvaliteten af arbejdsopgaverne og arbejdspladsen er snævert forbundne, og retter sig mod at sikre at arbejdspladsen bliver bedre til sit arbejde og et bedre sted at arbejde. Projektet arbejder med review og preview-formen, samt fokusgrupper.

I foråret 2001 fandt projektets andet review sted, og omhandlede Fællesadministrationens interne økonomistyring med fokus på arbejdsprocesser og værktøjer i forbindelse med budgetlægning, budgetopfølgning og regnskabsaflæggelse. Af afsluttede projekter fra fokusgrupperne kan nævnes: gennemførelsen af en større medarbejderundersøgelse – morgenmøde om ansættelse

og samarbejde med etniske minoriteter - besøgsrunder på tværs af afdelingerne – etablering af en elektronisk nyhedsavis (NYTFA) – idekatalog til ledelsesudvikling – forsøg med fysioterapiordning til forebyggelse af museskader m.m. samt idekatalog med forslag om nye arbejds- og samarbejdsformer.

Videndelingsprojektet, der blev sat i gang i 2000, blev af ressourcemæssige årsager skåret ned til kun at beskæftige sig med journal- og arkivfunktionerne.

Videnregnskab

I 2001 blev der udarbejdet et videnregnskab for Fællesadministrationen for 2000. Konklusionerne blev behandlet i Fællesadministrationens samarbejdsudvalg og affødte en række indsatsområder som skal forbedre konkrete forhold eller understøtte videnstyringen i de kommende år. I 2001 er der således f.eks. blevet arbejdet med styrkelse af medarbejderudviklingssamtalerne, kompetenceregistrering og sygefravær.

Analyse af nøgletal

Fællesadministrationens andel af universitets samlede omsætning er jævnt faldende hen over perioden og er reduceret fra 9% i 1997 til 8% i 2001.

Driftsregnskabet

Københavns Universitet er placeret i finansloven og på tillægsbevillingsloven under

- § 19.22.01: Driftsbevilling
- § 19.22.02: Anlægsbevilling

På disse konti kan man finde oplysninger om universitetets bevillinger i det pågældende finansår.

Universitetets økonomiske struktur bygger på 2 kategorier: ordinær/almindelig virksomhed og ekstern virksomhed.

Ordinær virksomhed er placeret på underkonto 10 på finansloven. Der er opført såvel indtægter som udgifter. Området dækker over følgende aktiviteter:

- Uddannelse (herunder åben uddannelse og forskeruddannelse)
- Forskning
- Øvrige (bl.a. muséer, ejendomsskatter m.m.)
- Kapitaludgifter (husleje, bygningsvedligeholdelse m.m.)
- Grundbevilling.

Uddannelsesbevillingen består af taxameterindtægter. Resten dækker hovedsageligt basisbevilling m.m.

Universitetet har på finansloven ret til at oppebære indtægter og afholde udgifter på ekstern virksomhed. Det drejer sig om indtægter i forbindelse med salg af varer og tjenesteydelser eller tilskud, gaver og lignende

fra fx private og statslige fonde, private og statslige samarbejdspartnere, EU, Danmarks Grundforskningsfond m.m. Den eksterne virksomhed er opført på underkontiene 90 - 97 under § 20.63.01.

Den følgende gennemgang af universitetets driftsregnskab vil falde i to dele hvor første del dels bliver en gennemgang af det interne, fakultetsopdelte regnskab, dels gengiver regnskabstal og beholdninger for henholdsvis ordinær virksomhed og ekstern virksomhed, mens andet afsnit indeholder det eksterne regnskab, således som det er registreret i Statens Centrale Regnskab (SCR), herunder bevillingsafregningen⁽¹⁾.

Internt Regnskab

Københavns Universitet havde i 2001 et regnskabsmæssigt mindreforbrug for den ordinære virksomhed på 5,3 mio. kr. Resultatet er væsentligt mindre end i 2000, jf. tabel 4, og udtryk for at universitetets bestræbelser på at skabe balance mellem indtægter og udgifter er lykkedes.

Regnskab/bevillinger

Indtægter

Over den sidste treårige periode er der sket en jævn stigning i universitetets indtægter, jf. tabel 1. Basisbevillingen fortsætter den opadgående tendens med en stigning

Tabel 1. Universitetets samlede indtægter fordelt på indtægtstyper.

Mio. kr.	1999	2000	2001
Basisbevilling	1.064,8	1.082,0	1.165,1
Taxameter	738,5	770,9	783,7
Forskeruddannelse, ekskl. taxameter	52,5	54,4	58,9
Forskeruddannelse, taxameter	64,6	62,3	59,5
Åben uddannelse – deltagerbetaling	11,8	14,7	12,9
Diverse TB-bevillinger	14,5	5,8	23,8
Driftsindtægter	57,9	95,2	88,5
SEA	-	-	444,7
Overhead fra ekstern virksomhed	43,0	47,0	60,9
Ordinær virksomhed i alt	2.047,6	2.132,3	2.698,0

på 7,7 %, mens taxameterindtægterne er steget med 1,7 %, hvilket er en mindre stigning end i årene før(2). Som noget nyt er bevillingen til universitetets egenbetaling af husleje, den såkaldte SEA-ordning, indført.

Den øgede basisbevilling, og stigningen i diverse TB-bevillinger, skal blandt andet ses i sammenhæng med ministeriets udmelding af flerårsmidler til universitetet (51,7 mio. kr.), bortfald af dispositionsbegrænsning (15,5 mio. kr.) og en øget kapitalbevilling (28,3 mio. kr.). Dertil kommer øgede overheadindtægter fra eksterne virksomhed.

At taxameterbevillingen kun er steget svagt, skyldes at der inden for enkelte former for uddannelse har været et svagt faldende aktivitetsniveau i 2001 i forhold til 2000. Antallet af nyoptagne studerende er faldet med 364; STÅ-produktionen er formindsket med 18,2, mens antallet af studerende under åben uddannelse, omregnet til årsstuderende er øget med 11. Antallet af forskerstuderende er efter sidste års fald øget med 11, mens antallet af studerende der udløser internationa-

liseringsstilskud, fortsat vokser – i 2001 med 17.

Som omtalt nedenfor er den eksterne virksomhed i stadig stigning, hvilket sikrer universitetet mere end 500 mio. kr. i ekstra forskningsmidler og overheadindtægter på nu over 60 mio. kr. om året.

Udgifter

Universitetets udgifter på ordinær virksomhed fremgår af tabel 2.

I 2001 beløb det samlede forbrug sig til 2.692,7 mio. kr., eksklusiv moms. I sammenligning med tidligere år er der tale om en begrænset stigning i udgifter til løn på 3,7 %, og en markant stigning på øvrige driftsudgifter. I vurderingen af lønstigningen skal det bemærkes at der sammenlignet med 2000 er sket et fald på 35 årsværk, så universitetet nu beskæftiger 3.966 årsværk. Det giver en gennemsnitlig lønstigning på 4,0 % pr. årsværk. Hvad angår de øvrige driftsudgifter, gemmer sig heri tallene vedrørende den nye huslejeordning hvor universitetet betaler for at leje sine bygninger, den såkaldte SEA-ordning. Ser man bort fra SEA-ordningen, er stig-

Tabel 2. Ordinær virksomhed, forbrug 1999 – 2001.

Mio. kr.	1999	2000	2001
Løn	1.477,2	1.498,6	1.553,3
Øvrig drift	583,5	570,4	1.128,7
Ph.d.-stipendier	29,3	16,0	8,7
Øvrige tilskud	4,7	6,2	2,0
Udgifter i alt, internt regnskab	2.094,7	2.091,2	2.692,7
Energibesparende arbejder ³	-0,9	0	0
Difference SCR – løn ⁴	0,4	-0,7	0
Regnskab i SCR	2.094,0	2.090,5	2.692,7

Tabel 3. Driftsregnskab 2001 for ordinær virksomhed.

Mio. kr.	Regnskab	Bevilling	Bevilling – regnskab
Udgifter	2.692,7	2.565,2	127,5
Indtægter	1.052,0	919,2	132,8
Nettoudgiftsbevilling/Årets resultat	-1.640,7	-1.646,0	5,3

1) mht. opfyldelse af de minimumskrav til VR2001, der ikke er opfyldt i dette afsnit henvises til statistikbilag.

2) Alle tal i driftsregnskabet er i løbende priser.

3) Energibesparende arbejder føres på universitetet under ordinær virksomhed.

4) SCR-korrektionerne skyldes en række problemer med lønbogføring, der har medført uoverensstemmelse mellem det eksterne og det interne regnskab.

ningen på godt 110 mio. kr., svarende til forøgelsen inden for de forskellige indtægtstyper. Stigningen er jævnt fordelt på de forskellige varer/ytelser, universitetet køber, og dermed ikke udtryk for en ændret sammensætning i indkøbsstrukturen. Faldet i ph.d.-stipendier vil fortsætte, idet ph.d.-studerende nu bliver ansatte, og udgiften hertil indgår som lønudgift.

Driftsregnskabet for ordinær virksomhed fremgår af tabel 3 hvor udgifter og indtægter på universitetets ordinære virksomhed er set i forhold til bevillingen som den fremgår af finans- og tillægsbevillingslov.

At indtægterne er 132,8 mio. kr. større end den tilsvarende samlede bevilling, hænger blandt andet sammen med en række poster der ikke medtages på bevillingslovene. Det drejer sig blandt andet om supplerende

mindre virksomhed (74,4 mio. kr.), overførsel af overhead fra eksternt finansierede projekter (60,9 mio. kr.), samt renter ved likviditetsordning (6,3 mio. kr.).

Det skal i øvrigt erindres at universitetet modtager en samlet bevilling, og har ret til frit at flytte mellem løn- og driftsmidler.

Den positive tendens fra de sidste virksomhedsregnskaber fortsætter, og det samlede driftsregnskab udviser atter et positivt årsresultat. Imidlertid er opsparingen stadig så beskedent i forhold til universitetets budget at selv minimale forskydninger i indtægter eller udgifter hurtigt på ny kan føre til negativ opsparing, hvilket klart understreger nødvendigheden af fortsat at have en stram økonomistyring, så der atter skabes en beskedent reserverkapital. En vis opbremsning fandt sted i perioden

Tabel 4. Akkumuleret overskud for ordinær virksomhed 1995-2001.

Mio. kr.	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Årets resultat	42,9	- 110,4	7,5	-16,7	-44,9	41,4	5,3
Primosaldo	109,3	137,5	26,9	34,4	14,7	-30,6	10,8
Korrektion for Danmarks Højskole for Legemsøvelser				-3,0			
RF-korrektion	- 14,7	- 0,2			-0,3		
Ultimosaldo	137,5	26,9	34,4	14,7	-30,6	10,8	16,1
Saldo i % i forhold til ordinær bevilling	8,0	3,7	1,8	0,7		0,5	0,6

Tabel 5. Forbrug på ordinær virksomhed i 2001 fordelt på hovedområderne.

Mio. kr.	Forbrugs- ramme 2001	Netto- udgifter 2001	Resultat 2001	Overført fra 2000	At overføre til 2002
Teologi	29,8	29,9	0	3,0	3,0
Jura	89,2	92,6	-3,4	17,1	13,7
Samfundsvidenskab	129,2	122,9	6,3	4,6	10,9
Sundhedsvidenskab	506,2	516,8	-10,7	-2,0	-12,7
Humaniora	418,0	388,8	29,2	-20,1	9,1
Naturvidenskab	597,9	595,8	2,1	-11,1	-9,0
Fællesadministration	720,3	727,2	-6,9	31,0	24,1
Driftsområde Indre By	34,9	35,2	-0,3	0,4	0
Fordelingsområdet	21,8	30,4	-8,6	15,3	6,7
KUA – medfinansiering ⁴	9,0	0	9,0	-25,0	-16,0
SKT	19,5	30,6	-11,0	-2,5	-13,5
I alt	2.575,8	2.570,5	5,3	10,8	16,1

1998 til 2000, men først i 2000 og 2001 er udgifter og indtægter igen bragt i balance, hvilket skal fastholdes hvis ikke tilstanden på ny skal blive kritisk. Forholdene er i den sammenhæng helt forskellige mellem hovedområderne, som det fremgår af næste afsnit.

Set i et længere tidsperspektiv fås de akkumulerede overskud for perioden 1995-2001 i tabel 4. Nederst i tabellen er anført beholdning set i forhold til bevillingen til ordinær drift. Beholdningen er stadig ganske lille set i forhold til universitetets budget, og giver ikke megen sikkerhed mod uforudsete udsving i indtægterne.

I SCR er universitetets akkumulerede overskud gengivet som i tabel 4.

Det hovedområdefordelte regnskab

Forbruget på ordinær virksomhed i 2001 fordelt på hovedområder i forhold til forbrugsmuligheden fremgår af tabel 5. Forbrugsmuligheden er summen af den bevilling, der er udmeldt til hovedområdet i 2001, forbrugsrammen, og den opsparing, hovedområdet har overført fra tidligere år. Kolonnen med nettoudgifter er hovedområdets udgifter minus indtægter.

Tabel 6. Det formålsfordelte udgiftsregnskab for perioden 1996-2001.

Mio. kr. med 1 decimal	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Forskning ialt	1.047,4	1.072,0	1.131,7	1.164,0	1.290,7	1.326,1
Basisforsikring	576,9	542,0	580,5	665,4	662,9	674,4
Tilskudsfinansieret forskning	325,9	358,2	357,0	417,4	553,7	566,3
Kontraktsforskning	10,1	7,9	11,0	4,4	18,6	12,4
Forskeruddannelse	134,5	163,8	183,1	76,8	55,4	72,9
Uddannelse ialt	620,6	692,5	750,6	775,2	769,2	786,2
Ordinær uddannelse	573,9	638,5	689,7	705,4	698,0	710,1
Åben uddannelse	22,9	22,6	23,6	23,1	22,8	26,3
Efteruddannelse	0,0	0,0	3,0	1,5	3,8	3,0
Ikke-videregående uddannelse	17,5	21,8	24,4	29,3	31,5	31,4
International studenterudveksling	6,4	9,6	10,0	9,7	12,3	14,1
Kursusundervisning	0,0	0,0	0,0	6,1	0,9	1,3
Andre faglige formål ialt	116,8	83,0	125,5	133,5	149,3	176,0
Biblioteker	2,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Museer og samlinger	65,2	63,8	48,0	48,5	46,9	47,8
Klinikker	38,6	16,5	14,9	11,4	8,9	12,6
Retsmedicin	0,0	0,0	54,8	61,1	62,8	78,9
Øvrige	10,1	2,6	7,9	12,6	31,7	36,7
Fælles formål ialt	370,5	413,5	424,1	437,8	424,3	487,5
Bygningsdrift	244,4	257,7	263,5	269,6	211,0	232,5
Generel ledelse og administration	109,1	124,7	126,2	125,6	128,2	135,0
Øvrige	17,0	31,1	34,5	42,6	85,0	119,9
Kapitalformål ialt	98,9	81,3	81,7	94,4	120,3	585,8
Lejemål	11,9	21,9	23,1	24,2	25,1	471,4
Prioritetsydelse	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,0
Vedligehold og mindre byggearbejder	86,7	59,1	57,8	69,1	94,9	114,4
Energisparende foranstaltninger	0,0	0,0	0,6	0,9	0,0	0,0
Institutionsintern overførselsudgift	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ialt	2.254,3	2.342,3	2.513,7	2.604,9	2.753,8	3.361,6

Det interne regnskab for fakulteterne viser store varianter. Iøjnefaldende er at Humaniora i den grad har formået at bremse op og vende tidligere års underskud til overskud. Naturvidenskab har i mere beskedent omfang fulgt den samme tendens, og dermed har disse fakulteter afdraget på deres træk på det samlede universitets beholdninger. Bemærkelsesværdigt er endvidere at Sundhedsvidenskab for tredje år i træk har underskud.

At Fællesadministrationen fremstår med et betragteligt merforbrug afspejler at spørgsmålet om universitetets ret til at opkræve husleje og refusion af bygningsdriftsudgifter for eksterne lejere var uafklaret ved regnskabet afslutning. Indtægterne herfra er derfor ikke medtaget i regnskabet. Skolen for Klinikassistenter og Tandplejere har i de sidste par år kørt med underskud, og konsekvenserne af den i 2001 gennemførte reform af erhvervsskoleuddannelserne slår nu igennem i form af faldende taxameterindtægter. Universitetet ligger i forhandling med ministeriet om en ny tilskudsordning, der kan bringe balance i regnskabet. De øvrige resultater ligger gennemgående inden for en meget begrænset afvigelsesmargin fra budgetrammen.

I opstillingen er Driftsområde Indre By udskilt som et selvstændigt regnskabsområde, mens Fordelingsområdet repræsenterer dels indtægter, dels udgifter, universitetet har valgt at afholde centralt, fx elever og langtidsledige. Fordelingsområdets resultat skyldes en overbudgettering i 2001 på næsten 19 mio. kr. i forhold til universitetets faktiske indtægter. Denne overbudgettering hænger sammen med den måde, hvorpå universitetet i 2001 har valgt at finansiere KUA-medfinansieringen.

Det formålsfordelte regnskab

I tabel 6 vises det formålsfordelte regnskab for universitetet. I lighed med tidligere år, jf. Virksomhedsregnskab 1999, er regnskabet blevet til ud fra en række fakultetsfastsatte fordelingsnøgler. Den faktiske sammensætning varierer således fra fakultet til fakultet⁵⁾, men den grundlæggende opbygning følger i hovedtræk en ensartet metodik. Udgangspunktet er en fordeling af VIP'ernes (videnskabeligt ansat personale) arbejdstid til undervisning, forberedelse, vejledning, forskning og eksamen. Denne fordeling danner baggrund for fordelingen af de øvrige udgifter.

5) For uddybende redegørelse henvises der til særskilt bilag.

Regnskabet viser en række forskydninger i op- og nedadgående retning, men kun hvad angår kapitalformål, og specielt husleje er der sket en markant forskydning, der skyldes indførelsen af den føromtalte SEA-ordning. Universitetet har i 2001 anvendt en stigende del af sine indtægter til forskning, samt ordinær og åben uddannelse. 40 % af udgifterne medgår til forskning, 24 % til undervisning, mens de tilsvarende indtægtstal er henholdsvis 43 % og 29 %. Administrationen udgør en stadig faldende del af udgifterne, idet de procentuelt er faldet fra 4,7 % til 4,2 % af de samlede udgifter.

Finansielle beholdninger

I tabel 7 vises en oversigt over universitetets samlede finansielle beholdninger i årene 1996 til 2001 fordelt på finansieringskilder. Opsparingen vedrørende den ordinære drift er medtaget som beholdning og opgjort som i SCR-regnskabet.

Den betydelige opsparing, som universitetet på ordinær drift havde opbygget frem til 1996, forsvandt i løbet af de følgende tre år, men der er sket en betragtelig genopretning i de sidste par år, hovedsagelig inden for eksternt virksomhed.

Ud over den opsparing der er knyttet til ordinær virksomhed, har universitetet en række finansielle beholdninger som skyldes den eksterne virksomhed.

Størst blandt disse er IFV-beholdningen, der er en akkumuleret saldo over indbetalinger fra de forskellige finansieringskilder fratrukket afholdte udgifter. Efter afslutning af projekter, kan eventuelle overskud kun overføres til andre projekter eller til ordinær virksomhed med bevillingshavers tilladelse. Tilsvarende gælder for ATA.

Med hensyn til IV gælder at beholdningen er tidligere års regnskabsmæssige resultater akkumuleret. Der er således tale om penge til dækning af fremtidige tiltag på området eller overførsel til ordinær virksomhed.

For retsmedicinske undersøgelser er forholdet at beholdningen skal anvendes dels til at fastholde et stabilt prisniveau på ydelserne, dels sikre fremtidige investeringer på området.

Tabel 7. Universitetets finansielle beholdninger 1996-2001.

Mio. kr.	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Ordinær virksomhed (opsparing)	26,9	34,4	14,7	-30,6	10,8	16,1
Energibesparende foranstaltninger		-0,2	-0,2	-0,3	-0,3	-0,3
Indtægtsdækket virksomhed	4,5	6,3	11,5	23,3	45,2	47,2
Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed (IFV)	169,7	151,7	156,8	153,3	157,3	191,3
Andre tilskudsfinansierede aktiviteter (ATA)	1,9	3,1	4,8	11,2	7,9	8,0
Retsmedicinske undersøgelser	14,0	9,0	12,0	6,1	14,0	18,8
I alt	217,0	204,3	199,7	163,0	234,9	281,1

Regnskab/ Ekstern virksomhed

Som omtalt indledningsvis i dette kapitel deles den eksterne virksomhed i Indtægtsdækket virksomhed (IV), Retsmedicinske undersøgelser, Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed (IFV) samt Andre tilskudsfinansierede aktiviteter (ATA), og i det følgende vil de blive gennemgået i denne rækkefølge.

Aktiviteter under Indtægtsdækket virksomhed (underkonto 90) skal være naturlige udløbere af den ordinære virksomhed, og på IV-området konkurrerer universitetet med private og andre offentlige udbydere. Universitetet kan fx udbyde salg af universitetets viden i form af kontraktforskning, efteruddannelse, analyseopgaver og konsulentvirksomhed.

Tabel 8. Indtægtsdækket virksomhed, resultatopgørelse 2001.

	Hele kroner
Indtægter	13.770.913
Udgifter (ekskl. moms og forbrug af overskud)	11.758.882
Årets driftsresultat	2.012.031
Forbrug af overskud fra tidligere år	
Årets resultat	2.012.031
Akkumuleret resultat ultimo 2000	45.220.208
Akkumuleret resultat ultimo 2001	47.232.239

Af tabel 8 ses 2001-resultatet. En sammenligning med resultatet for 2000 viser et fald i indtægterne fra 39,3 mio. kr. til 13,8 mio. kr. Dette skyldes at den ændring i regnskabspraksis for indtægtsdækket virksomhed, der blev foretaget sidste år, ikke længere har nogen effekt. Dækningsbidraget udgør 17%, og der beskæftiges 13,7 årsværk.

Det samlede driftsresultat for de sidste fire finansår fremgår af tabel 9, og her ses det bekræftet at universitetet opfylder Finansministeriets krav: IV-aktiviteter må ikke give underskud over en fireårig periode.

Tabel 9. Indtægtsdækket virksomhed, driftssituation 1998-2001.

Mio. kr.	
Driftsresultat 1998	1,787
Driftsresultat 1999	11,766
Driftsresultat 2000	21,954
Driftsresultat 2001	2,012
KU's driftssituation	37,519

Retsmedicinske undersøgelser er et resultat af at Retsmedicinsk Institut på universitetet ud over forskning og undervisning foretager undersøgelser for retsvæsenet. Aktiviteten finansieres ved brugerbetaling hvor Justitsministeriet er den altdominerende bruger.

Tabel 10. Indtægtsdækket virksomhed, underkonto 91, retsmedicinske undersøgelser. Bevillingsafregning.

	Hele kroner
Resultatopgørelse	
Udgifter, ekskl. moms og forbrug af overskud	-78.870.358
Indtægter	83.700.500
Årets driftsresultat (udgifter minus indtægter)	4.830.142
Forbrug af overskud fra foregående år	0
Årets resultat	4.830.142
Overskud overført fra tidligere år	14.011.140
Akkumuleret resultat	18.841.282

Regnskabet for retsmedicinske undersøgelser gav i 2001 et overskud på 4,8 mio. kr. Overskuddet skyldes en stigning

i antallet af retsmedicinske undersøgelser kombineret med et fastholdt udgiftsniveau.

Tabel 11. Driftssituation. Retsmedicinske undersøgelser.

Driftssituationen de seneste tre år:	Hele kroner
Driftsresultat 1999	-5.926.616
Driftsresultat 2000	7.915.343
Driftsresultat 2001	4.830.142
Virksomhedens driftssituation	6.818.869

Dækningsbidraget og samlede beholdninger fremstår af henholdsvis tabel 12 og 13.

Selv om retsmedicinske undersøgelser er organiseret som en form for indtægtsdækket virksomhed, gælder det, at universitetet ikke må tjene penge på ydelserne, men alene kan få dækket de med ydelserne forbundne omkostninger. Det betyder, at tidligere års overskud skal udlignes ved underskud de følgende år.

Tabel 12. Dækningsbidrag. Retsmedicinske undersøgelser.

Dækningsbidrag i kroner	4.830.142
Dækningsbidrag i procent	6,12

Vender man sig til den tilskudsfinansierede forskningsvirksomhed (IFV, underkonto 95), har universitetet hjemmel til at modtage tilskud, gaver og lignende til hel eller delvis finansiering af forskningsprojekter, der er naturlige

Tabel 13. Videreførelsesoversigt (samlede beholdninger). Retsmedicinske undersøgelser.

Hele kroner	Primosaldo 2000	Årets resultat	Akkumuleret resultat
91. Retsmedicinske undersøgelser	14.011.140	4.830.142	18.841.282

Tabel 14. Resultatopgørelse for tilskudsfinansierede aktiviteter.

Hele kroner	Tilskudsfinansieret forskning		Andre tilskudsfinansierede aktiviteter
	IFV		ATA
Korrigerede indtægter	578.437.766		22.542.657
Korrigerede udgifter ⁶⁾	553.308.735		22.542.657
Årets driftsoverskud	25.129.031		0
Uforbrugt overskud fra tidligere år	23.668		-242.421
Årets overskud	25.152.699		-242.421

6) Forskellen mellem indtægter og udgifter på underkonto 95 skyldes en hensættelse fra ordinær virksomhed til underkonto 95 til dækning af eksternt finansierede projekter med negativ saldo. Hensættelsen er foretaget, mens universitetet gennemfører en rykkerprocedure med henblik på at få udlignet projektkonti i overtræk.

udløbere af den ordinære virksomhed. Midlerne kan komme fra såvel offentlige som private og internationale kilder. Nært knyttet til denne gruppe er Andre tilskudsfinansierede aktiviteter (ATA, underkonto 97), der anvendes som opsamlingsgruppe for de aktiviteter der nok ligger i forlængelse af universitetets ordinære virksomhed, men som blot ikke kan kaldes forskningsvirksomhed. ATA anvendes fx i forbindelse med ERASMUS-stipendier, konferencer/symposier, kompensation for undervisningsfritagelse og gaver/tilskud til ikke-forskningsopgaver.

I tabel 14 findes en oversigt over det økonomiske resultat for de tilskudsfinansierede aktiviteter.

Foretager man en sammenligning mellem udgifterne på underkonto 95 i henholdsvis 1999, 2000 og 2001, bemærkes det at der er sket en markant forøgelse fra 423,9 mio. kr. til henholdsvis 530,3 mio. kr. og 553,3 mio. kr. Denne betydelige aktivitetsforøgelse målt i kroner genfindes i årsværksforbruget, hvor antallet af årsværk på denne underkonto er øget med 56 fra 2000 til 2001 og nu udgør 788. Sammenholdt med det tidligere omtalte fald i årsværk i ordinær virksomhed ses at ansatte under eksternt virksomhed nu udgør 16,6 % af det samlede årsværkstal mod 15,8% i 2000.

Betragter man resultatet ud fra finansieringskilder, gælder at indtægterne er øget for alles vedkommende. Ind-

tægterne fra de statslige forskningsråd er vokset med 6,6 %, øvrige statslige bevillinger med 39,5 %, og de private med 17,0 % – kun de internationale, herunder EU, ligger stort set uændret.

Set i sammenhæng med den stramme økonomistyring på ordinær drift, synes det klart, at fakulteterne hvor det har været muligt, har søgt at kompensere for nedgangen i ordinære midler ved at øge engagementet i eksternt finansierede aktiviteter.

Ser man på udviklingen for de forskellige fakulteter, er der stigning for alle med undtagelse af Samfundsvidenskab. Procentuelt er Teologi vokset mest med 35,8 %, men med beskedne tal. Humaniora er steget med 11,2 %, mens Samfundsvidenskab er faldet med 2,9 %. For Naturvidenskab udgør den eksterne virksomhed i lighed med sidste år godt 45 % i forhold til fakultetets forbrugsramme på ordinære midler, hvor det tilsvarende

tal for Sundhedsvidenskab er 33,0 %, for Samfundsvidenskab 32,1 % og for Humaniora 13,4 %.

Som det ses, er ultimobeholdningerne steget med godt 20 % fra 2000 til 2001, hvilket må tolkes derhen, at forbruget ikke holder takt med indbetalingerne, da indtægterne ligger på et højere niveau i 2001 end i 2000.

Eksternt Regnskab

I tabel 16 ses det samlede driftsregnskab for Københavns Universitet – sammenstillet med regnskabet for 2000 og med angivelse af budget for 2002.

Universitet modtager fra ministeriet en nettoudgiftsbevilling (række 1,10), der sammen med driftsindtægterne (række 1,20) udgør universitetet samlede indtægter (række 1,00) – både ordinære og eksterne midler. I statsregnskabet opdeles udgifterne på henholdsvis lønudgifter

Tabel 15. Beholdninger på tilskudsfinansierede aktiviteter (IFV og ATA).

t.kr.	Statslige forskningsråd		Øvrige statslige bevillingsgivere		Internationale givere, herunder EU		Private bevillingsgivere		I alt	
	2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001
Teologi	310,3	806,1	272,5	356,1	55,0	363,6	489,6	439,0	1.127,4	1.964,8
Jura	243,1	330,3	1.049,4	1.666,1	607,4	390,7	255,7	460,2	2.155,5	2.847,3
Samfundsvidenskab	8.473,4	6.612,0	4.733,5	7.025,1	1.856,2	587,9	3.156,4	4.950,5	18.219,5	19.175,5
Sundhedsvidenskab	4.096,9	7.114,8	14.393,8	18.315,7	3.033,5	8.062,7	45.802,0	50.872,6	68.811,4	84.365,8
Humaniora	6.279,3	2.914,8	3.083,1	2.166,4	-1.449,2	-819,4	3.433,0	4.254,9	11.427,8	8.516,7
Naturvidenskab	10.658,9	10.914,3	11.035,7	29.955,2	18.969,2	-301,2	22.687,4	22.281,7	63.472,4	62.850,1
I alt	30.061,9	28.687,3	34.568	59.106,3	23.072,1	9.075,5	75.824,1	106.396,3	165.214,0	199.368,6

Tabel 16. Driftsregnskab 2001 (§ 20.63.01). Mio. kr., årets priser, 3 decimaler.

	2000 Regnskab (R) (kol. 1)	2001 Regnskab (R) (kol. 2)	Budget (B+TB) (kol. 3)	(B+TB)-(R) (kol. 4)	2002 Budget (kol. 5)
1,00 Indtægter ialt	2.793,738	3.396,450	3.060,200	336,250	3.070,200
1,10 Nettoudgiftsbevilling	1.151,000	1.646,000	1.645,000	0	1.269,300
1,20 Driftsindtægter	1.642,738	1.750,449	1.414,200	336,249	1.800,900
2,00 Udgifter ialt	2.753,984	3.359,185	3.060,200	298,985	3.070,200
2,10 Lønudgifter	1.756,765	1.846,244			
2,20 Øvrige driftsudgifter	997,237	1.512,941			
4,00 Årets resultat	39,754	37,265		37,265	0,000

(række 2,10) og øvrige driftsudgifter (række 2,20), der summeres op til udgifter i alt (række 2,00). Forskellen mellem indtægter og udgifter udgør årets resultat (række 4,00). For årene 2000 og 2001 ses resultatet i henholdsvis kolonne 1 og 2. Kolonne 3 angiver universitetets bevillinger som de fremgår af finansloven og tillægsbevillingsloven, mens kolonne 4 viser forskellen mellem regnskabet og bevillingerne – en anden måde at udregne årets resultat på. Endelig angives til sammenligning universitetets budgettal på finansloven for 2002 i kolonne 5.

Regnskab/bevillinger/total

Af tabel 17 fremgår bevillingsafregningen for driftsbevillingen.

Af tabel 18 fremgår universitetets akkumulerede overskud, lig med de samlede videreførselsbeløb i de sidste 5 år.

På grund af den i 1999 gennemførte omlægning af regnskabsføring for eksternt finansierede projekter, kan tallene i tabel 18 for 1999 og fremefter ikke umiddelbart sammenlignes med tallene for årene forud.

Sammenfatning

Universitetets driftsregnskab for 2001 er udtryk for universitetets bevidste økonomiske opbremsning efter nogle år hvor forbruget har oversteget bevillingerne betragteligt, og i den forstand er det tilfredsstillende. Efter det forholdsmæssigt store underskud på ordinær virksomhed i 1996 blev resultatet et beskedent overskud i 1997, og et noget større underskud i 1998. Den risiko for negativ opsparing der i virksomhedsregnskabet for 1998 blev præsenteret, blev til virkelighed med universitetets store underskud i 1999, og det er derfor tilfredsstillende at resultatet for 2000 og 2001 er blevet et overskud.

Tabel 17. Bevillingsafregning for driftsbevilling 2001. Mio. kr., 3 decimaler. Nettoudgift

Resultatopgørelse:	
1,00	Bevilling (B+TB) 1.646,000
2,00	Regnskab 1.608,735
3,00	Bevillingsafvigelse (1.0-2.0)
4,00	Korrektioner til bevillingsafvigelse af regnskabet:
6,00	Årets overskud før dispositioner 37,265
Akkumuleret overskud:	
11,00	Akkumuleret overskud ultimo forrige år 69,756
12,00	Primokorrektion til akkumuleret overskud ultimo forrige år
12,20	Andre korrektioner
14,00	Årets overskud (jf. resultatopgørelsen pkt. 6.00) 37,265
19,00	Akkumuleret overskud til videreførsel ultimo indeværende år 107,021

Tabel 18. Akkumuleret overskud i mio. kr., 3 decimaler, årets priser.

	1997	1998	1999	2000	2001
1.1 Primosaldo	202,940	195,288	199,691	30,002	69,756
1.2 Årets overskud til videreførsel	-6,079	-5,147	-169,363	39,754	37,265
1.3 RF-korrektion	-1,573	9,550	-0,326	0	0
2,0 Ultimosaldo	195,288	199,691	30,002	69,756	107,021

I 1999 havde fire af universitetets seks fakulteter underskud, og kun to af disse havde derefter midler at overføre til år 2000. I 2000 var situationen ændret, så kun tre fakulteter havde underskud; to af disse var beskedne, og for det tredies vedkommende, Sundhedsvidenskab, var underskuddet næsten halveret i forhold til året før. I 2001 er det lykkedes universitetet at foretage en yderligere opbremsning i økonomien, således at 2 fakulteter har negativ opsparing. Men dette har ikke kunnet gøres uden negativ virkning på universitetets mulighed for at opfylde sine primære formål.

Det er fortsat nødvendigt at styre udgifterne og lægge langtidspaner der sikrer universitetet handlefrihed uden at bringe økonomien i fare – ikke mindst i lyset af SEA-ordningen, hvor universitetet skal betale husleje på linje med andre lejere.

Omfanget af ekstern virksomhed er vokset yderligere i 2001, men med de stramninger, der lægges op til i forhold til de statslige forskningsråd er det tvivlsomt, om stigningen kan fortsætte eller der sker et direkte fald i aktiviteter finansieret eksternt. Dette accentuerer yderligere behovet for at følge op på det udredningsarbejde, universitetsledelsen har gennemført omkring ekstern finansiering med henblik på at øge mulighederne for at øge omfanget og få dækket de dermed forbundne følge-

udgifter. Dette arbejde og dets anbefalinger skal i 2002 implementeres og medvirke til at sikre universitetet bedre grundlag for at løfte sit ansvar som en institution der driver forskning og undervisning til det højeste niveau.

Universitetsledelsen har sammen med hovedområderne taget en række initiativer til at intensivere økonomistyringen med henblik på at øge opsparingen og skabe det fornødne økonomiske råderum til at foretage nødvendige budgetreformer.

Rigsrevisionen har i 2000 og 2001 gennemført en større undersøgelse af økonomistyringen på universiteterne i København og Aarhus, og i beretningen herom anbefaler Rigsrevisionen universiteterne at ændre økonomistyringen fra en – efter Rigsrevisionens opfattelse – meget finansiell styring til en væsentlig mere aktivitetsbaseret styring. Desuden anbefales det at den eksterne virksomhed, på grund af sit omfang, inddrages i såvel budgettering som opfølgning. Universitetet har med stor interesse læst rapporten, og allerede i forbindelse med budgettet for 2002 inddraget den eksterne i virksomhed i budgettet. Selv om universitetet ikke på alle punkter deler Rigsrevisionens opfattelse, vil tanker og forslagene i beretningen blive gjort til genstand for nøje overvejelser og indgå i universitetsledelsens fortsatte arbejde med at forbedre økonomistyringen på universitetet.

5 Fremlæggelse

Københavns Universitets virksomhedsregnskab for 2001 er fremlagt i henhold til Akt 82 af 4/12 1996.

Fremlæggelsen sker for så vidt angår det ordinære årsregnskab med henvisning til Finansministeriets bekendtgørelse nr. 188 af 18. marts 2001 om Statens Regnskabsvæsen m.v., kapitel 8.

For øvrige oplysninger erklæres at disse er dækkende, og at dokumentationen er tilstede.

København, den 8. april 2002

Rektor Linda Nielsen

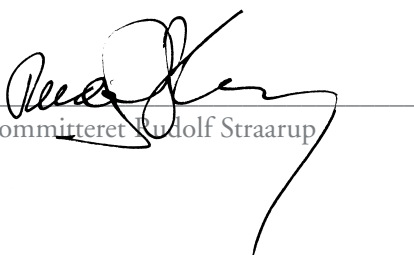

Universitetsdirektør Else Sommer

Påtegning

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udviklings påtegning af virksomhedsregnskabet for 2001 sker i overensstemmelse med ovennævnte fremlæggelse.

København, den 8. april 2002

Kommitteret Rudolf Straarup

6 Bilag – Anvendelse af flerårsaftalemidler i 2001

Baggrund:

I forbindelse med budget 2001 fik Københavns Universitet tildelt i alt 51,7 mio. kr. ved udmøntningen af flerårsaftalemidlerne. Midlerne blev tildelt i to omgange, og blev tildelt som et ikke permanent bevillingsløft.

I første omgang blev basisforskningsbevillingen øget med i alt 13 mio.kr. Resten af midlerne blev tildelt efter forhandlinger med Undervisningsministeriet og Forskningsministeriet.

Universitetet har valgt at afrapportere anvendelsen af midlerne fra fleråsaftalen i virksomhedsregnskabet for 2001. Hvad angår en nærmere indholdsmæssig uddybning af anvendelsen, henvises der til virksomhedsregnskabet resultatanalyse.

Som det fremgår af oversigten nedenfor, har universitetets fordeling på aktiviteter taget udgangspunkt i fleråsaftalens indsatsområder og universitetets udviklingskontrakt. Hovedparten af aktiviteterne er gennemført tilfredsstillende i 2001.

Anvendelse af flerårsaftalemidlerne – Budget 2001

1000 kr.	Teologi	Jura	Samfundsvidenskab.	Sundhedsvidenskab	Humaniora	Naturvidenskab	Fælles	Ialt
1. Fordelingsrunde								
Forskningsdækning	200	700	1.000	3.400	2.700	4.400	600	13.000
1. Runde ialt								
2. Fordelingsrunde								
Forskningsdækning	160	577						737
Forskningskvalitet	20	286	950	2.030	700	400		4.386
Forskerekoler	20		400	375	0	600		1.395
Uddannelseskvalitet	50	150	125		1.100	1.500		2.925
Pædagogiske aktiviteter	100	937	250	2.129		7.800		11.216
Efter og videreuddannelse	45	65	60		0			170
Internationalisering	70	552	380		300			1.302
IT-i uddannelsen			400	4.600	5.500			10.500
IT-i øvrigt	120		335		700			1.155
KU-portal							5.000	5.000
2. Runde i alt								
	585	2.567	2.900	9.134	8.300	10.300	5.000	38.786
Fak. i alt fordelt								
	785	3.267	3.900	12.534	11.000	14.700	5.600	51.786

7 Noter

KØBENHAVNS UNIVERSITET
NØRREGADE 10
POSTBOKS 2177
1017 KØBENHAVN K

WWW.KU.DK